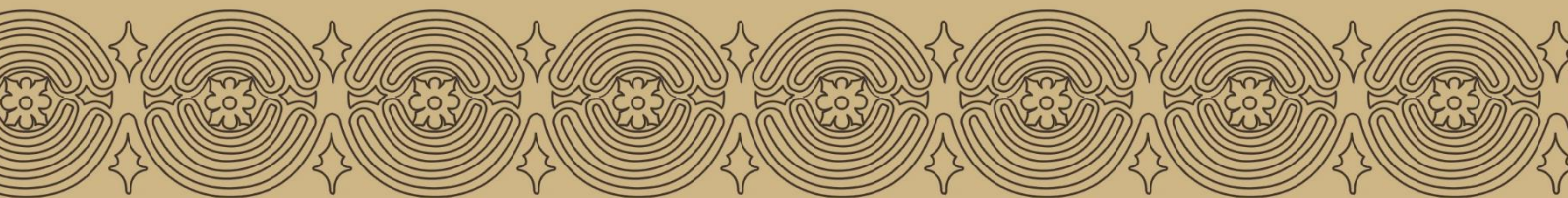

**კავკასიოლოგთა II
საერთაშორისო
ლინგვისტურ-
ანთროპოლოგიური
კონგრესი**

*2nd International Linguistic-Anthropological
Congress of Caucasologists*

*II Международный
Лингвистическо-антропологический
Конгресс кавказоведов*

თბილისი ▪ Tbilisi ▪ Тбилиси
17-19.X.2023

ილია ჭავჭავაძის
საგურამოს
სახელმწიფო მუზეუმი

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Humanities
Educational-Scientific Institute of Caucasology
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
State Language Department of Georgia
Circassian (Adyghean) Cultural Center

Тбилисский государственный университет имени Ивана Джавахишвили
Факультет гуманитарных наук
Учебно-научный институт кавказоведения
Институт языкознания имени Арнольда Чикобава
Департамент государственного языка Грузии
Черкесский (адыгский) культурный центр

2ND INTERNATIONAL LINGUISTIC-ANTHROPOLOGICAL CONGRESS OF CAUCASOLOGISTS

Dedicated to the 90th Anniversary of the Department of Caucasian Languages

PROGRAMME

II МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЛИНГВИСТИЧЕСКО- АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЙ КОНГРЕСС КАВКАЗОВЕДОВ

Посвящается девяностолетию Кафедры кавказских языков

ПРОГРАММА

Tbilisi
Тбилиси
17-19.X.2023

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
კავკასიოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტი
არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი
ჩერქეზული (ადიღეური) კულტურის ცენტრი

კავკასიოლოგია II საერთაშორისო ლინგვისტურ-ანთროპოლოგიური კონგრესი

ედღვნება კავკასიურ ენათა კათედრის 90-ე წლის იუბილეს

პ რ ო გ რ ა მ ა

თბილისი
17-19.X.2023

რეზიუმე

მოხსენება — 15 წთ.

დისკუსია — 5 წთ.

მისამართი:

თბილისი, ილია ჭავჭავაძის გამზირი №1,
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, I კორპუსი

17 ოქტომბერი, სამშაბათი

09:00-10:00 რეგისტრაცია (თსუ I კორპუსი, სააქტო დარბაზის ფოიე)

კონგრესის გახსნა (სააქტო დარბაზი)

პლენარული სხდომა

10:00-10:20 შესავალი სიტყვა — პროფ. მერაბ ჩუხუა
კონგრესის ხელმძღვანელი,
თსუ კავკასიოლოგიის ს/ს ინსტიტუტის ხელმძღვანელი,
ჩერქეზული (ადიღური) კულტურის ცენტრის დირექტორი

10:20-11:00 მისალმებები :

ჯაბა სამუშია (საქართველო)
ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის რექტორი

გიორგი ალიბეგაშვილი (საქართველო)
საქართველოს ენის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე

ისხაყ მოლა (იორდანია)
ჩერქეზი საზოგადო მოღვაწე

ნანა გაფრინდაშვილი (საქართველო)
ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის
დეკანი

ნანა მაჭავარიანი (საქართველო)
თსუ არნოლდ ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის
დირექტორი

ანდრო ბედუკაძე (საქართველო)
ილია ჭავჭავაძის საგურამოს სახელმწიფო მუზეუმის
დირექტორი

ჯონი კვიციანი (საქართველო)
თსუ კავკასიოლოგიის ს/ს ინსტიტუტის
კავკასიის ხალხთა ისტორიის კათედრის ხელმძღვანელი

კარინა ვამლინგი (შვედეთი)
მალმოს უნივერსიტეტის პროფესორი

ლარს ფუნქ ჰენსენი (დანია)
კოპენჰაგენის უნივერსიტეტის პროფესორი

ფემისლავ ადამჩევსკი (პოლონეთი)
პოლონეთის მეცნიერებათა აკადემიის პოლიტიკურ კვლევათა
ინსტიტუტის პროფესორი

ვლადიმერ ბესოლოვი (ოსეთი)
არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის ჩრდილოკავკასიური
აკადემიური ცენტრის პროფესორი და წევრ-კორესპონდენტი

ზაირათ კუმახოვა (ყაზარდო-ბალყარეთი)
ყაზარდო-ბალყარეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი

ბორის ხარსიევი (ინგუშეთი)
ჩ. ახრიევის სახ. ინგუშეთის სამეცნიერო-კვლევითი
ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერ-თანამშრომელი

რუსტამ ბეგეულოვი (ყარაჩაეთ-ჩერქეზეთი)
ყარაჩაეთ-ჩერქეზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
პროფესორი

მაჰომედ ა. მაჰომედოვი (დაღესტანი)
ჰამზათ წადასას სახ. ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების
ინსტიტუტის გრამატიკულ კვლევათა განყოფილების
ხელმძღვანელი

საიდ-ჰამზათ ირეზიევი (ჩეჩნეთი)
ჩეჩნეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჩეჩნური ენის
კათედრის ხელმძღვანელი

ოლივერ რაისნერი (გერმანია)
ევროპული და კავკასიური კვლევების პროფესორი

- 11:00-11:20** ნ. ახალაიასა და ს. ჭავჭავაძის ფილმის „კავკასიოლოგია: ისტორია, აწმყო, მომავალი“ ჩვენება
- 11:20-12:00** **მერაბ ჩუხუა**
მოხსენება „პროტოენისა და პროტოკულტურების
ურთიერთმიმართებისათვის (პალეოკავკასიური მონაცემები)“
- 12:00-13:00** **შესვენება**

სექცია I

ენათმეცნიერება

თსუ I კორპუსი, სააქტო დარბაზი

სექციის თავმჯდომარეები:

ნოდარ არდოტელი, თემურ მაისაკი

- 13:00-13:20 ნანა მაჭავარიანი**
არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
მდედრობითობის აღმნიშვნელი -ფს აფიქსიოდი აფხაზურ ფლორისა და ფაუნის ლექსიკაში
- 13:20-13:40 მუგუმა ჭეჭერჩიევი**
დაღესტნის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
თანხმოვანთა შედარებითი დახასიათება მათი წარმოების ადგილის მიხედვით დაღესტნურ ენებში
- 13:40-14:00 აიუბ აბუბაქაროვი**
ჩეჩნეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
საიდ-ჰამზათ ირეზიევი
ჩეჩნეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
იე დიფთონგის ცვლილება ჩეჩნური ენის ერთმარცვლიანი ზმნების სტრუქტურაში
- 14:00-14:20 რევაზ აბაშია**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
იბერიულ-კავკასიურ ენათა მორფონოლოგიური სისტემის დიაქრონიულ ცვლილებათა დინამიკის ზოგიერთი საკითხი
- 14:20-14:40 რევაზ ჭანტურია**
მალმოს უნივერსიტეტი
ბასკურ-ქართველური მორფო-სინტაქსური პარალელები
- 14:40-15:00 დანიალ მაჰომედოვი**
ჰ. წადასას სახ. ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი
კრებითი, რიგობითი და წილობითი რიცხვითი სახელების წარმოება ხუნძურ ენაში

- 15:00-15:20** **ნოდარ არდოტელი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 ინტენსიურ სიბილანტთა რეკონსტრუქციისათვის ნახურ-
 დაღესტნურ ენებში
- 15:20-15:40** **შესვენება**
- 15:40-16:00** **მაჰომედ ი. მაჰომედოვი**
დაღესტნის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
 ზედსართავ სახელთა წარმოების თავისებურებები ხუნძურ ენაში
- 16:00-16:20** **იბრაჰიმ დიბიროვი**
დაღესტნის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
 პირის ნაცვალსახელთა სემანტიკური სტრუქტურა და
 კლასიფიკაცია ხუნძურ ენაში
- 16:20-16:40** **თემურ მაისაკი**
რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
 იმპერატიული შორისდებული „აგერ!“. არეალური გავრცელება
 კავკასიის ენებში
- 16:40-17:00** **აიგულ ზაქიროვა**
რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
 „იგივე“ დაღესტნის ენებში
- 17:00-17:20** **დარეჯან გარდავაძე**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 თინათინ მარგველაშვილი — ჩრდილოკავკასიური წარმოშობის
 არაბულენოვან ძეგლთა ლინგვისტური თავისებურებების
 მკვლევარი
- 17:20-17:40** **ნატო ახალაია**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 ვნებითი გვარის -უ და -ე სუფიქსთა მორფო-სემანტიკური
 ფუნქციისათვის მეგრულ-ლაზურში
- 17:40-18:00** **ნაირა ბეჰიევი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 ვასილ აბაევი და ქართული საზოგადოება

18:00-18:20 **ეთერ შენგელია**
არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
მეგრული ცოდა ფუძის შემცველი იდიომების სტრუქტურულ-
სემანტიკური ანალიზი

18:20-18:40 **შეჯამება**

სექცია II

ფოლკლორისტიკა, ლიტერატურათმცოდნეობა

აუდიტორია 202

ZOOM ID 705 732 7817 / ☎ jW70js

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

ქეთევან სიხარულიძე, ლიდა დოვლეთქირევა

- 13:00-13:20 ხვთისო მამისიმედიშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ისტორიულ პირებსა და მოვლენებთან დაკავშირებული ხალხური ტექსტების თავისებურება
- 13:20-13:40 ქეთევან სიხარულიძე**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ღვთაებათა და ადამიანთა ურთიერთობები კავკასიელთა წარმოდგენების მიხედვით
- 13:40-14:00 ვახა რასუმოვი**
ჩეჩნეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
იდეალური გმირის სახე ჩეჩნურ საგმირო ეპიკურ სიმღერებში (ილი)
- 14:00-14:20 ზაირათ კუმახოვა**
ყაზანის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ქალთა არქეტიპები ნართების საგმირო ეპოსში
- 14:20-14:40 ლელა ჩოთალიშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მედეას კომპლექსი — ანტიკური ფიგურის ტრანსფორმაცია
- 14:40-15:00 მარეთ კილაბოვა**
ჩეჩნეთის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
მშობლიური ენა როგორც კულტურული მემკვიდრეობა მუსა ბექსულთანოვის შემოქმედებაში
- 15:00-15:20 გილანი დაუდოვი**
ჩეჩნეთის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი

ადამიანურობისა და ჰუმანურობის თემა შაიხი არსანუკაევის
შემოქმედებაში

15:20-15:40 **შესვენება**

15:40-16:00 **ზეინაბ კიკვიძე**

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ციფრადის ფოლკლორული არქექტიპები და ამბივალენტური
ლიტერატურული პარადიგმები

16:00-16:20 **ბარიათ ხაზუევა**

ჩეჩნეთის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
ბუნების სახეთა მხატვრული გააზრების მუდმივები ჩეჩენი პოეტის
შიიდ რაშიდოვის ლირიკაში

16:20-16:40 **მაქა ისმაილოვა**

ჩეჩნეთის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
მოვალეობისა და ღირსების კონცეპტები მ. ახმადოვის რომანში
„გამთენიისას, როცა ვარსკვლავები ქრება“

16:40-17:00 **სალამბექ ალიევი**

ლიტერატურულ-მხატვრული ჟურნალი „ვაინახი“ (გროზნო)
შეიხ მანსურის დაბრუნება

17:00-17:20 **ლუიზა ისრაილოვა**

ჩეჩნური ენის ინსტიტუტი
ფრაზეოლოგიური და ოკაზიონალური შედარებები მუსა
ბექსულთანოვის შემოქმედებაში

17:20-17:40 **ლიდია დოვლეთქირეევა**

ჩეჩნეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ეგზისტენციალური პრობლემები თანამედროვე ჩეჩნურ ანტისაომარ
პროზაში

17:40-18:00 **ციცინო გაბესკირია**

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ანაკლიის ფესტივალი (მცირე ჩანახატი)

18:00-18:20 **შეჯამება**

სექცია III
ისტორია

აუდიტორია 212

ZOOM ID 705 732 7817 / ☎ jW70js

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

ჯონი კვიციანი, ზარეტა სობლიროვა

- 13:00-13:20 ფატიმათ იბრაჰიმოვა**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მიწათმფლობელობის კერძო-საგლეხო ფორმა დაღესტანში
- 13:20-13:40 შარაფუტდინ მაგარამოვი**
დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის
ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
ქართველები კასპიის ზღვის დასავლეთ სანაპიროებზე XVIII ს.-ის
20-30-იან წწ.-ში
- 13:40-14:00 მოჰდ იაკუბ ქუვაჯი**
ჩერქეზული კვლევების ცენტრი (იორდანია)
ჩერქეზები იორდანიაში: ღვაწლი ქვეყნისადმი და მათი ენისა და
კულტურის შენარჩუნება
- 14:00-14:20 დავით თინიკაშვილი**
კავკასიის უნივერსიტეტი (თბილისი)
ერასტიანიზმი საქართველოში და მისი ბედი ქრისტიანული
აღმოსავლეთის კონტექსტში
- 14:20-14:40 ლუბოვ სოლოვიოვა**
რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის
ეთნოლოგიისა და ანთროპოლოგიის ინსტიტუტი
„ძველი დროის“ წეს-ჩვეულებები და რუსეთის სახელმწიფოს
დამოკიდებულება მათ მიმართ სამხრეთ კავკასიის რეგიონში (XIX
საუკუნის საარქივო მასალების საფუძველზე)
- 14:40-15:00 ტახმინა ჯაბაევა**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ენდირეის ფეოდალური სამფლობელო დაღესტანში: წარმოშობის ისტორია და ურთიერთობა რუსულ ხელისუფლებასთან

15:00-15:20 **შესვენება**

15:20-15:40 **ანა მანაგაძე**

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
კავკასიური ომის ისტორიოგრაფია

15:40-16:00 **ევგენია გორიუშინა**

კომპლექსური ევროპული და საერთაშორისო კვლევების ცენტრი (მოსკოვი)
თანამედროვე საქართველოს მნიშვნელოვანი უსაფრთხოება:
ნოსტალგიიდან დავიწყებამდე?

16:00-16:20 **იური სულაბერიძე**

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ირანის კავკასიური პოლიტიკა თანამედროვე ეტაპზე

16:20-16:40 **ზარეტა სობლიროვა**

ყაზარდო-ბალყარეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
საბჭოთა პრესის ჩამოყალიბება და განვითარება ყაზარდო-
ბალყარეთში

16:40-17:00 **ნინო პოპიაშვილი**

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
განათლების საკითხები გალის რაიონსა და ახალგორში

17:00-17:20 **ჯონი კვიციანი**

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
საქართველო: შუა საუკუნეების ქალაქების როლი საერო კულტურის
განვითარებაში

17:20-17:40 **თამარა ნემჩინოვა**

სანკტ-პეტერბურგის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
„სხვისი“ ფილოსოფია: მე და შენ თუ მე ან შენ? (ბუბერი და
ლევინასი თუ ბუბერი ან ლევინასი?)

17:40-18:00 **შეჯამება**

სექცია IV

სტუდენტური კვლევები

აუდიტორია 115

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

ელვირა ასლანოვი, სარა ნეშერი

- 13:00-13:20** **თადეუშ სტავუიაკი**
ვარშავის უნივერსიტეტი
შიდა ქართლის ისტორიოგრაფია — სამხრეთ ოსეთი; ისტორიული ტერიტორიული დავა ქართველებსა და ოსებს შორის
- 13:20-13:40** **ეკატერინე მეზაღიშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ელგუჯა ცინცაძე
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თეა გიგიტაშვილი
თურქეთის სტრატეგიული პარტნიორობა სამხრეთ კავკასიაში
- 13:40-14:00** **გიორგი ომსარაშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. ჯონი კვიციანი
პოლიტიკური ისლამი როგორც განმათვისუფლებელი ბრძოლის ერთ-ერთი იდეოლოგიური საფუძველი ჩრდილოეთ კავკასიაში
- 14:00-14:20** **მარიამ ბეჟიტაშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელები: პროფ. მარიამ ჩხარტიშვილი, პროფ. მერაბ ჩუხუა
სამოქალაქო ნაციონალიზმის პერსპექტივა ჩრდილო კავკასიაში
პოსტსაბჭოური სამოქალაქო აქტივიზმის კვლევის შუქზე:
ინგუმეთი, ჩეჩნეთი, დაღესტანი
- 14:20-14:40** **საიდ რაზახანოვი**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: რუსლან სეფერბეკოვი
ლეზგიური საცხოვრებლის ტრანსფორმაცია დაღესტანში უახლეს დროში

- 14:40-15:00** **ლიზი მურადაშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ნინო ძამნაშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 ფარი-ხანუმ სოფიევა — მსოფლიოში პირველი მუსლიმი დეპუტატი
 ქალი საქართველოდან
- 15:00-15:20** **შესვენება**
- 15:20-15:40** **ალექსანდრე ნურალიძე**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფ. დალი კანდელაკი
 ვ. ი. დალის ცნობები ჩრდილოკავკასიელთა შესახებ
- 15:40-16:00** **მარიამ სულიკაშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. ხეთისო მამისიმედიშვილი
 ასლან კუაზოს პოემა „ხევსურის ტყვე“
- 16:00-16:20** **სარა ნეშერი**
ბერლიცის ენის სკოლა (იერუსალიმი)
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: სვეტლანა მაჰმუდოვა
 ძველებრაულ-კავკასიური ლექსიკური შეხვედრები
- 16:20-16:40** **ელვირა ასლანოვი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 საქართველოში გავრცელებული აზერბაიჯანული ენის
 დიალექტების ზოგიერთი ფონეტიკური თავისებურება
- 16:40-17:00** **ზარემა აბდურაჰმანოვა**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფ. მუსა ბაგომედოვი
 დარგუული ენის ანთროპონიმები ლინგვოკულტუროლოგიურ
 კონტექსტში
- 17:00-17:20** **ჯიანფენგ ლი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. რუსუდან ასათიანი
 საქართველოზე იმპერიების ენობრივი გავლენის ანალიზი

- 17:20-17:40** **თეა გიგიტაშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
საქართველოში ჩეჩნური ენის ფუნქციონირების ზოგიერთი საკითხი
- 17:40-18:00** **ქეთევან საყვეარაშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფ. მერაბ ჩუხუა
ევროპის იბერიულ ენათა დამწერლობა და მისი ადგილი
მსოფლიოს სადამწერლო სისტემათა შორის
- 18:00-18:20** **შეჯამება**

18 ოქტომბერი, ოთხშაბათი

სექცია I

ენათმეცნიერება

აუდიტორია 202

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

დამანა მელიქიშვილი, მარიზა იბრაჰიმოვა

- 10:00-10:20 მარინე ალექსიძე**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
პოლიპრედიკატული კონსტრუქციები ტემპორალური მიმართებებით რუსულ და ქართულ ენებში
- 10:20-10:40 ალექსანდრე როსტოვეც-პოპიელი**
მაინცის უნივერსიტეტი
ორვალენტური ზმნები ქართველურში: ინფორმაცია ორვალენტური კონსტრუქციების ტიპოლოგიურ მონაცემთა ბაზიდან
- 10:40-11:00 დამანა მელიქიშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ქართული ზმნის მორფოსინტაქსური სისტემა (ქართული ზმნის გრამატიკული (მორფოსინტაქსური) სისტემის სქემა)
- 11:00-11:20 ნინო რუხაძე**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ზმნური პარადიგმის ზოგი საკითხი უდიურ ენაში
- 11:20-11:40 საბინა ხანბალაევა**
საერთაშორისო ურთიერთობათა მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მოდალურობისა და კილოს კატეგორიის შესწავლის პრობლემები ლეზბიურ ენაში
- 11:40-12:00 სოფიკო ჭაავა**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კავკასიური ენების კათედრის შექმნის ისტორიისათვის (1933-1934 წლების საარქივო მასალების მიხედვით)

- 12:00-12:20** **ზაირა ზადაევა**
ჰ. იბრაჰიმოვის სახ. კომპლექსური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი (გროზნო)
შემასმენლად გამოყენებული განგრძობითიანი წინადადების
სინტაქსური თავისებურებები ჩეჩნურ ენაში
- 12:20-12:40** **მარინა ჩუმაკინა**
სურეის უნივერსიტეტი
ეკატერინა ლიუტიკოვა
მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
გავრცელებული და უჩვეულო შეთანხმება ნახურ-დაღესტნურ ენებში
- 12:40-13:00** **მეზანე ქონუქი**
ახალი სობრონის უნივერსიტეტი
ანტიპასიური კონსტრუქციები დასავლურჩერქეზულ დიალექტში —
აბძახურში
- 13:00-14:00** **შესვენება**
- 14:00-14:20** **ადამ აბდულყადიროვი**
ჩეჩნეთის მეცნიერებათა აკადემია
ჩეჩნური ენის ლექსიკურ-სემანტიკური თეზაურუსი: სტრუქტურა და
ფუნქციური მნიშვნელობა
- 14:20-14:40** **მარიზა იბრაჰიმოვა**
ჰ. წადასას სახ. ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი
რიცხვის კლებადი პარადიგმის მქონე სიტყვათა ლექსიკოგრაფიული
აღწერის უნიფიკაციისათვის (დასავლურლეზგური და შაჰდალის ენათა
მასალების მიხედვით)
- 14:40-15:00** **ხათუნა თუმანიშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
წარმოსახვითი ლოგიკური მიმართებები ბილინგვური პარემიული
მოდელების კონტექსტში (არაბული და ქართული მასალის
შეპირისპირებითი ანალიზის მაგალითზე)
- 15:00-15:20** **შეჯამება**

სექცია II

ანთროპოლოგია

თსუ I კორპუსი, სააქტო დარბაზი

სექციის თავმჯდომარეები:

ნესტან სულავა, საიდა ჰარუნოვა

- 10:00-10:20 აიდა ამირხანოვა**
ჰ. წადასას სახ. ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი
ზოგი წინასაქორწინო ეტაპი დაღესტნის მოქალაქეთა თანამედროვე საქორწინო ციკლში
- 10:20-10:40 რობერტ მობილი**
ბაქოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი
უდიური სამწყსო როგორც კავკასიის ალბანური ეკლესიის მემკვიდრე აზერბაიჯანში
- 10:40-11:00 კარინა ბასიროვა**
დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
მშობლიური ენა როგორც ბავშვთა ეთნოკულტურული აღზრდის საშუალება დაღესტანში
- 11:00-11:20 ნანა გონჯილაშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ნესტან სულავა
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
VIII საუკუნის საქართველოს პოლიტიკურ-რელიგიური და კულტურულ-ლიტერატურული ვითარება კავკასიური სივრცის კონტექსტში
- 11:20-11:40 დიანა ანფიშიაძე**
არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
ენა, რიტუალი, კერძი — ქვემო ქართლის მიგრაციული თვალსაჩინოებები
- 11:40-12:00 მანსარათ მუსაევა**
დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრი

მებრძოლის თვისებათა შთანერგვა ბავშვთა აღზრდის ტრადიციულ კულტურაში (დაღესტანი)

- 12:00-12:20** **ზოია რამაზანოვა**
დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
დაღესტნის ხალხთა დასახლებების ფორმირების თავისებურებები
- 12:20-12:40** **ნიკო ჯავახიშვილი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში არსებული ტრადიციული საკულტო თანამდებობის გვარად ქცევის ერთი მაგალითის ისტორიიდან
- 12:40-13:00** **ალანა ხასიევა**
ალაგირის ცენტრალური რაიონული საავადმყოფო (ოსეთი)
თერაპიული სტომატოლოგია როგორც სამედიცინო მეცნიერებათა განვითარების ერთ-ერთი წამყვანი მიმართულება ჩრდილოეთ ოსეთ-ალანიაში საქართველოს სტომატოლოგთა მიღწევების კონტექსტში
- 13:00-14:00** **შესვენება**
- 14:00-14:20** **საიდა ჰარუნოვა**
ჰ. წადასას სახ. ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი
რწმენა-წარმოდგენების შესახებ დაღესტნის ხალხთა ქსოვის ტრადიციული ხელოვნების „მეხსიერებაში“
- 14:20-14:40** **საფიათ ჰასანოვა**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
კავკასიის ანთროპოლოგიის სახეები: შესწავლა, მრავალფეროვნება, პერსპექტივები
- 14:40-15:00** **მაჰმედკამილ ჰაჯიევი**
საზოგადოებრივი ორგანიზაცია
„ხუნძური კულტურულ-ეროვნული ავტონომია“
მაჰმედ მურთაზალიევი
საზოგადოებრივი ორგანიზაცია
„ხუნძური კულტურულ-ეროვნული ავტონომია“

თანამედროვე რელიგიური სიტუაცია დაღესტნის ანდიური
ეთნოლინგვისტური ერთობის ტომებში

15:00-15:20 შეჯამება

სექცია III

ეთნოლოგია, კულტურთლოგია, არქეოლოგია

აუდიტორია 107

სექციის თავმჯდომარეები:

ნუგზარ ანთელავა, რუსლან სეფერბეკოვი

- 10:00-10:20 ფატიმა გაჯალოვა**
დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
ოსტატი იუველირის — მანაბა მაჰომედოვას — შემოქმედება როგორც დაღესტნისა და საქართველოს ტრადიციების კულტურათაშორისი დიალოგის სიმბოლო
- 10:20-10:40 სულეიმან დემელხანოვი**
ჩეჩნეთის მეცნიერებათა აკადემია
ქართველებისა და ჩეჩნების უძველესი რელიგიური რწმენა-წარმოდგენების საერთო ნიშნები
- 10:40-11:00 მუსლიმ მურდალოვი**
ნ. მიკლოუხო-მაკლაის სახ. ეთნოლოგიისა და ანთროპოლოგიის ინსტიტუტი (მოსკოვი)
ქ. გროზნოს მოსახლეობის საქმიანობისათვის დამახასიათებელი კულტურისა და ყოფის ეთნიკური და სოცილური თავისებურებები 1870-1920 წლებში
- 11:00-11:20 ჰამზათ ათაევი**
დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
ჩრდილო-აღმოსავლეთ კავკასიის ტომების კავშირების შესახებ სამხრეთ კავკასიის მოსახლეობასთან შუა ბრინჯაოს ხანის ბოლოსა და გვიან ბრინჯაოს ხანის დასაწყისში
- 11:20-11:40 დენის ბელეცკი**
დამოუკიდებელი მკვლევარი (მოსკოვი)
სულთან ისაევი
ჩეჩნეთის მეცნიერებათა აკადემია
წაი-ფხედას კომპლექსის ქრისტიანული ეკლესია

- 11:40-12:00 აჰმედ ამიროვი**
 დაღესტნის წუმადას რაიონის სახელმწიფო და მუნიციპალური სერვისების მიწოდების მრავალფუნქციური ცენტრი
ხასბათ თილაქაევა
 დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 თანამედროვე სამიწათმოქმედო დღესასწაულები და წეს-ჩვეულებები დაღესტნის ანდიურ ტომებში
- 12:00-12:20 ზულფია ზაქარაევა**
 ოსტატებისა და ხელოსნების ასოციაცია „ჩეჩენ-ეთნო“ (გროზნო)
 კულტურული ტრადიციები ჩეჩნურ სამოსში
- 12:20-12:40 ლარს ფუნქ ჰენსენი**
 კოპენჰაგენის უნივერსიტეტი
 ჩერქეზები გამოფენაზე კოპენჰაგენის ტივოლის პარკში 1900 წელს
- 12:40-13:00 ჯულიეტა მესხიძე**
 პეტრე დიდის სახ. ანთროპოლოგიისა და ეთნოგრაფიის მუზეუმი (სანკტ-პეტერბურგი)
 ეთნიკური სიმბოლიზმი ალიმ ფაშტ-ხანის სკულპტურაში
- 13:00-14:00 შესვენება**
- 14:00-14:20 რუსლან სეფერბეკოვი**
 დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
სურხაი დალბაწოვი
 სრულიად რუსეთის იუსტიციის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჩრდილოეთ კავკასიის ფილიალი (მაჰაჩყალა)
 ცხოვრების ციკლის თანამედროვე წეს-ჩვეულებები გუნბეთელ ხუნძებში: დაკრძალვისა და სააღაპო რიტუალები
- 14:20-14:40 შაჰბან ჰაფიზოვი**
 დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
მაჰომედ შეხმაჰომედოვი
 დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
 კალენდარული დღესასწაული ოცბაი წერილობითი წყაროების მიხედვით

- 14:40-15:00** **ფეტმათ პეტროვა**
ჩეჩნური ენის ინსტიტუტი
ჩეჩნური ბელხის თავისებურებები და მასთან დაკავშირებული წეს-
ჩვეულებები
- 15:00-15:20** **ამინათ ბაირამყლოვა**
ყარაჩაეთ-ჩერქეზეთის ჰუმანიტარულ კვლევათა ინსტიტუტი
ჩრდილოეთ კავკასიის ხალხთა თვითგამორკვევის ახალი ფორმების
ჩამოყალიბება საბჭოთა ხელისუფლების პირველ წლებში
- 15:20-15:40** **ნუგზარ ანთელავა**
ჩერქეზული (ადიღური) კულტურის ცენტრი
ნახების/ვაინახების ეთნოგენეზისა და ტერიტორიული განსახლების
პრობლემები
- 15:40-16:00** **შეჯამება**

სექცია IV

წყაროთმცოდნეობა, ჰერალდიკა

თსუ I კორპუსი, სააქტო დარბაზის ფოიე

ZOOM ID 705 732 7817 / [📠 jW70js](#)

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

რუსტამ ბეგეულოვი, ფშემისლავ ადამჩევსკი

- 11:00-11:20 რამაზან აბდულმაჟიდოვი**
დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
არაბულენოვანი წყაროები ალექსანდრე ბატონიშვილის მოღვაწეობის შესახებ დაღესტანში XIX ს.-ის პირველ მეოთხედში
- 11:20-11:40 ფშემისლავ ადამჩევსკი**
პოლონეთის მეცნიერებათა აკადემია
1847 წლის სალტას ბრძოლა მათეუმ გრალევსკისა და 1847 წლის სალტას ბრძოლა მათეუმ გრალევსკისა და კაროლ კალინოვსკის მემუარების შუქზე
- 11:40-12:00 მუსლიმ ბარაზბიევი**
ყაზან-ბალყარეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ურუსბიევთა ყარაჩაულ-ბალყარული არისტოკრატიული საგვარეულოს წარმომადგენელ ქალთა საქორწინო ხელშეკრულებები 1917 წლამდე
- 12:00-12:20 რუსტამ ბეგეულოვი**
ყარაჩაეთ-ჩერქეზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბესარიონ ნიჟარაძის წერილები როგორც ყარაჩაელ-ბალყარელთა შესწავლის წყარო
- 12:20-12:40 მამუკა გონგაძე**
საქართველოს პარლამენტთან არსებული ჰერალდიკის სახელმწიფო საბჭო
აფხაზეთის სიმბოლოებისათვის
- 12:40-13:00 დალი კანდელაკი**
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

პიოტრ მუხანოვის კავკასიური ისტორიები: „მოგზაურობა საქართველოსა და ყარაბაღში“

13:00-14:00 **შესვენება**

14:00-14:20 **ზეინაბ მაჰომედოვა**

დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
XIX ს. — XX ს.-ის დასაწყისის დაღესტნური არაბულენოვანი ეპისტოლარული წყაროების საბეჭდავები და შტამპები

14:20-14:40 **მაჰომედჰაბიბ სეფერბეკოვი**

დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი
XIX საუკუნის მეორე ნახევრის დაღესტნის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ახალი წყარო: ართურ ქანინგჰემის „მოგზაურობა აღმოსავლეთ კავკასიაში...“

14:40-15:00 **რაბადან სულთანბეკოვი**

დაღესტნის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
ომარ-ხან ხუნძახელისა და პ. პოტიომკინის მიმოწერა როგორც XVIII საუკუნის დამლევის ქართულ-რუსულ-დაღესტნური ურთიერთობების ისტორიული წყარო

15:00-15:20 **შეჯამება**

19 ოქტომბერი, ხუთშაბათი

სექცია I

ენათმეცნიერება

აუდიტორია 202

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

მანანა ბუკია, ზაინაბ ალიევა

- 11:00-11:20** **აიშათ ბადაევა**
ჩეჩნეთის მეცნიერებათა აკადემია
სურვებით მნიშვნელობათა გამოხატვის საშუალებები ჩეჩნურ ენაში
- 11:20-11:40** **მანანა ბუკია**
არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
რამდენიმე ქართულ-აფხაზური სიტყვის სტრუქტურულ-სემანტიკური ანალიზი
- 11:40-12:00** **ზაინაბ თაჯიბოვა**
დაღესტნის სახალხო მეურნეობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბინარული ოპოზიცია „კარგი/ცუდი განწყობა“ სხვადასხვა სტრუქტურის ენათა ფრაზეოლოგიური ერთეულების პრიზმაში
- 12:00-12:20** **აჩერდან აბრეგოვი**
ადიღეს სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თხუნელას სახელწოდებები აფხაზურ-ადიღურ ენებში: სტრუქტურულ-სემანტიკური და სიტყვაწარმოებით-ეტიმოლოგიური ასპექტები
- 12:20-12:40** **ჯამილა ხუჩბაროვა**
მოსკოვის ფინანსურ-სამრეწველო უნივერსიტეტი „სინერჯია“
ობიექტური რეალობის ვერბალიზაციის მეთოდები ხუნძური სომატიზმების (რაკ „გული“, ბერ „თვალი“, ბეტერ „თავი“) საშუალებით

- 12:40-13:00** **ზაინაზ ალიევა**
კ. წადასას სახ. ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი
ფატიმათ მაჰომედალიევა
სრულიად რუსეთის იუსტიციის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ჩრდილოეთ კავკასიის ფილიალი (მაჰაჩყალა)
 საცხოვრებლის აღმნიშვნელ სიტყვათა ლექსიკურ-სემანტიკური
 ჯგუფის სტრუქტურულ-სემანტიკური კანონზომიერებები ჭამალურ
 ენაში
- 13:00-14:00** **შესვენება**
- 14:00-14:20** **თამარა შავლაევა**
ჩეჩნეთის მეცნიერებათა აკადემია
 ლექსემების „ნახ“, „ნახჩი“, „ნოხჩი“ განმარტებისათვის
- 14:20-14:40** **იდრის ბოლათბიევი**
ჩეჩნეთის მეცნიერებათა აკადემია
 ჰურიტულ-ურარტული *pal- ლექსემის განმარტებისათვის
- 14:40-15:00** **აბა-ბუქარ ბარკინხოევი**
 კავკასიური ტოპონიმიკა ლურსმულ დოკუმენტებში
- 15:00-15:20** **შეჯამება**

სექცია II

ენათმეცნიერება

აუდიტორია 107

ZOOM ID 705 732 7817 / ☎ jW70js

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, მაჰომედ ა. მაჰომედოვი

- 11:00-11:20** **ნარგიზ ახვლედიანი**
ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დიანა ახვლედიანი
ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ტოპონიმ „ბათუმ“-ის კვლევისათვის
- 11:20-11:40** **ნინო ჯორბენაძე**
არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
იამზე გაგუა
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ნარგიზ ახვლედიანი
ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ლელა ჩოთალიშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
აია / კოლხეთი — სინონიმური ტოპონიმების ისტორიისათვის
- 11:40-12:00** **მაჰომედ ა. მაჰომედოვი**
ჰ. წადასას სახ. ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი
დიბირ-ალი ხაზამოვი
სამეცნიერო-სამრეწველო ცენტრი „დარსი“ (მაჰაჩყალა)
საკულტო ადგილებთან დაკავშირებული ზოგიერთი ტოპონიმის ეტიმოლოგიისათვის
- 12:00-12:20** **რამაზან მაგამდაროვი**
დაღესტნის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
ლიზა ალიევა
დაღესტნის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
ლეზგიურ ზღაპართა ტექსტების ენობრივი თავისებურებები

- 12:20-12:40 მარინე კაკაჩია**
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ქეთევან მარგიანი
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მარინა ჯღარკავა
არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
თამილა ზვიადაძე
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 უცხოენოვანი ლექსიკა (რუსიზმები) აფხაზეთიდან დევნილთა მეტყველებაში
- 12:40-13:00 ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი**
არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
დავით ჭელიძე
ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 საქართველოს ტოპონიმის სწავლებისა და პოპულარიზაციის პერსპექტივები (ფიტოტოპონიმი — ადგილობრივი ფლორის მემატიანე)
- 13:00-14:00 შესვენება**
- 14:00-14:20 საიდ-ჰამზათ ირეზიევი**
ჩეჩნეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 დავით სილიბისტროს ძე იმნაიშვილის წვლილი ჩეჩნური საენათმეცნიერო აზრის განვითარებაში
- 14:20-14:40 ნანა ფირცხალავა**
ჩერქეზული (ადიღური) კულტურის ცენტრი
 იბერიულ-კავკასიურ ენათა კვლევის სათავეებთან
- 14:40-15:00 ფატიმეთ ხუაყვა**
მაიკოპის სახელმწიფო ტექნოლოგიური უნივერსიტეტი
 ადიღთა ლინგვოკულტურის ეთნიკური კომპონენტები
- 15:00-15:20 შეჯამება**

სექცია III

კროსდისციპლინური ლინგვისტური კვლევები

აუდიტორია 206

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

კარინა ვამლინგი, ვლადიმერ ბესოლოვი

11:00-11:20 ვაჰით აქაევი

ჰ. იბრაჰიმოვის სახ. კომპლექსური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი (გროზნო)

ასლამბექ აქაევი

ჰ. იბრაჰიმოვის სახ. კომპლექსური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი (გროზნო)

პროფესორ ი. დეშერიევის სამეცნიერო წვლილის შესახებ ნახების ეთნოგენეზისა და მათი ენების შესწავლაში

11:20-11:40 ვლადიმერ ბესოლოვი

არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის

ჩრდილოკავკასიური აკადემიური ცენტრი (ვლადიკავკაზი)

ინდოევროპეოზმები ქართველური ტომების ენაში და აღმოსავლეთ საქართველოს არქიტექტურული რეალიები როგორც ჩრდილოეთითა და სამხრეთით მოსაზღვრე ინდოევროპულ ტომებსა და ხალხებთან მათი კავშირებისა და კონტაქტების პროცესის მსაზღვრელები (ძვ. წ. აღ. IV/III ათასწ. — ახ. წ. II ათასწ.)

11:40-12:00 კარინა ვამლინგი

მალმოს უნივერსიტეტი

მანანა კოკ კობაიძე

მალმოს უნივერსიტეტი

ენის გამოყენების სავსე შესწავლა სვანებს შორის 1990-იანი წლების ბოლოს

12:00-12:20 ფიქრია ვარდოსანიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ენის ფილოსოფიის თანამედროვე გამოწვევები (საქართველოს მაგალითზე)

12:20-12:40 მარიამ მანჯგალაძე

კავკასიის უნივერსიტეტი

ქართული ენის ფუნქციონირების საკითხები გაზეთებში „ერთობა“
და „საქართველო“ (1918-1921 წ.წ.)

- 12:40-13:00** **მაჟიდ მაგდილოვი**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მაჰომედხან მაჰომედხანოვი
*დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის
ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი*
დაღესტნის ეთნოლინგვისტური მრავალფეროვნების შენარჩუნების
პრობლემის სამართლებრივი ასპექტები
- 13:00-14:00** **შესვენება**
- 14:00-14:20** **ქეთევან მარგიანი**
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მედიატორობასთან დაკავშირებული და რიტუალების ამსახველი
კოლოკაციების სტრუქტურისათვის სვანურში
- 14:20-14:40** **საქინათ მაჰომედოვა**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ხუნძების წინასაქორწინო წეს-ჩვეულებებთან დაკავშირებული
ლექსიკა
- 14:40-15:00** **აზა ტიხონოვა**
ადიღეს სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ხათური და აფხაზურ-ადიღური ლინგვოკულტურული ერთობა:
ეპოქათა და დროთა კავშირი
- 15:00-15:20** **მადინა ხალიქოვა**
ჩეჩნეთის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
მხატვრული ლიტერატურის როლი მშობლიური ენის
შენარჩუნებასა და განვითარებაში
- 15:20-15:40** **უზლიფათ ჰასანოვა**
დაღესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ხაიდაყურ ქარგვასთან დაკავშირებული ეროვნულ-კულტურული
ლექსიკა
- 15:40-16:00** **შეჯამება**

სექცია IV

დამწერლობათმცოდნეობა, ფილოლოგია

თსუ I კორპუსი, სააქტო დარბაზის ფოიე

ZOOM ID 705 732 7817 / [☎ jW70js](#)

GTM+4

სექციის თავმჯდომარეები:

რევაზ აბაშია, ბორის ხარსიევი

10:00-10:20

ფერი რაჯაბოვა

დალესტნის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი

საფიათ ჰასანოვა

დალესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კავკასიის პალეოგრაფიის მნიშვნელობისათვის: უძველესი დამწერლობების ფანჯარა წარსულში

10:20-10:40

გია კვაშილავა

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

წერილი სისტემების წარმოშობისა და განვითარების შესახებ

10:40-11:00

სვეტლანა მაჰმუდოვა

მოსკოვის სახელმწიფო ფსიქოლოგიურ-პედაგოგიური უნივერსიტეტი

კავკასიის ალბანეთის ზოგიერთი წერილობითი ძეგლის ისტორიულ-ფილოლოგიური ანალიზი

11:00-11:20

ტარიელ სიხარულიძე

კვლავ უდიურ-რუსული ოთხთავის შესახებ

11:20-11:40

მაჰომედხან მაჰომედხანოვი

დალესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრის

ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი

მაჟიდ მაგდილოვი

დალესტნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

წერილობითი კულტურის ფუნქციონალური მდგომარეობის დინამიკის შესახებ საბჭოთა დალესტანში

11:40-12:00

ანჟელა ჟურტოვა

ყაზარდო-ბალყარეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ეროვნული დამწერლობების შექმნა ყაზარდოსა და ბაღყარეთში (XIX ს. — XX ს.-ის 30-იანი წწ.)

12:00-12:20 **ბორის ხარსიევი**

ჩ. ახრივის სახ. ინგუშეთის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
მეზობელ ხალხთა ანბანებისა და ერების შერწყმის საბჭოთა
გამოცდილება

16:00-17:00

სექციების მუშაობის შეჯამება (თსუ I კორპუსი, სააქტო დარბაზი)

კონგრესის დახურვა

TIME LIMIT

Report — 15 min.

Discussion — 5 min.

Address:

Georgia, Tbilisi, Ilia Chavchavadze Avenue 1,
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Building I

OCTOBER 17, TUESDAY

09:00-10:00 Registration (TSU Building I, Foyer of the Assembly Hall)

CONGRESS OPENING (ASSEMBLY HALL)

Plenary Session

10:00-10:20 **Opening Speech** — Prof. **Merab Chukhua**
Head of the Congress,
Head of TSU Educational and Scientific Institute of Caucasology,
Director of Circassian (Adyghian) Culture Centre

10:20-11:00 **Greetings:**

Jaba Samushia (Georgia)
Rector of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Giorgi Alibegashvili (Georgia)
Chairman of the State Department of the Language of Georgia

Ishaq Mola (Jordan)
Circassian Public Figure

Nana Gaprindashvili (Georgia)
Dean of Faculty of Humanities of Ivane Javakhishvili Tbilisi State
University

Nana Machavariani (Georgia)
Director of TSU Arnold Chikobava Institute of Linguistics

Andro Bedukadze (Georgia)
Director of Ilia Chavchavadze Saguramo State Museum

Joni Kvitsiani (Georgia)
Head of the Department of the History of the Peoples of the Caucasus of
TSU Educational and Scientific Institute of Caucasology

Karina Vamling (Sweden)
Professor of Malmö University

Lars Funch Hansen (Denmark)
Professor of the University of Copenhagen

Przemysław Adamczewski (Poland)
Professor of the Institute of Political Studies of the Polish Academy of Sciences

Vladimir Besolov (Ossetia)
Professor and Corresponding Member of the North Caucasus Academic Centre of the International Academy of Architecture (Vladikavkaz)

Zairat Kumakhova (Kabardino-Balkaria)
Docent of the Kabardino-Balkarian State University

Boris Kharsiyev (Ingushetia)
Leading Researcher of Chakh Akhriyev Ingush Scientific and Research Institute

Rustam Begeulov (Karachay-Cherkessia)
Professor of Karachay-Cherkessia State University

Mahomed A. Mahomedov (Dagestan)
Head of the Department of Grammar Research of Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art

Sayd-Hamzat Ireziyev (Chechnya)
Head of The Departmen of Chechen Language of Chechen State University

Oliver Reisner (Germany)
Professor of European and Caucasian Studies

11:20-11:20 Film Screening — “Caucasian Studies: History, Modernity, Future” by N. Akhalaia and S. Tchaava

11:20-12:00 **Merab Chukhua**
Report “Towards the Relations between Proto-Language and Proto-Cultures (Paleocaucasian Data)”

12:00-13:00 **B r e a k**

Section I

LINGUISTICS

TSU Building I, Assembly Hall

Chairs: **Nodar Ardoteli, Timur Maysak**

- 13:00-13:20** **Nana Machavariani**
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
The Affixoid **-ps** Denoting Femininity in the Abkhazian Vocabulary of Flora and Fauna
- 13:20-13:40** **Muguma Cheerchiyev**
Dagestan State Pedagogical University
Comparative Characteristics of Consonants in the Dagestanian Languages by the Place of Their Formation
- 13:40-14:00** **Ayub Abubakarov**
Chechen State University
Sayd-Hamzat Ireziyev
Chechen State University
The Change of the Diphthong **iē** in the Structure of Monosyllabic Verbs in the Chechen Language
- 14:00-14:20** **Revaz Abashia**
Tbilisi State University
Some Issues of the Dynamics of Diachronic Changes of the Morphological System of the Ibero-Caucasian Languages
- 14:20-14:40** **Revaz Tchantouria**
Malmö University
Basque-Kartvelian Morpho-Syntactic Parallels
- 14:40-15:00** **Daniyal Mahomedov**
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art
Formation of Collective, Ordinal and Fractional Numerals in the Avar Language
- 15:00-15:20** **Nodar Ardoteli**
Tbilisi State University
For the Reconstruction of Intensive Sibilants in Nakh-Dagestanian Languages
- 15:20-15:40** **Break**

- 15:40-16:00** **Mahomed I. Mahomedov**
Dagestan State Pedagogical University
 Peculiarities of the Formation of Adjectives in the Avar Language
- 16:00-16:20** **Ibrahim Dibiroy**
Dagestan State Pedagogical University
 Semantic Structure and Classification of Personal Pronouns in the Avar Language
- 16:20-16:40** **Timur Maysak**
Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences
 Imperative Interjection ‘There, Take It!’: Areal Distribution in the Languages of the Caucasus
- 16:40-17:00** **Aygul Zakirova**
Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences
 ‘The Same’ in the Languages of Dagestan
- 17:00-17:20** **Darejan Gardavadze**
Tbilisi State University
 Tinatin Margvelashvili — Researcher of the Linguistic Features of Arabic-Language Monuments Originating from the North Caucasus
- 17:20-17:40** **Nato Akhalaia**
Tbilisi State University
 Towards the Morpho-Semantic Function of the Passive Voice Suffixes **-u** and **-e** in Megrelian-Laz
- 17:40-18:00** **Naira Bepieva**
Tbilisi State University
 Vasil Abayev and the Georgian Society
- 18:00-18:20** **Eter Shengelia**
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
 Structural and Semantic Analysis of Idioms Containing the Megrelian Base Word **coda**
- 18:20-18:40** **Summing Up**

Section II

FOLKLORISTICS, LITERARY STUDIES

Auditorium 202

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Ketevan Sikharulidze, Lidia Dovletkireyeva**

- 13:00-13:20** **Khvtiso Mamisimedishvili**
Tbilisi State University
Peculiarities of Folk Texts Related to Historical Persons and Events
- 13:20-13:40** **Ketevan Sikharulidze**
Tbilisi State University
Relationships of Deities and People According to the Ideas of Caucasians
- 13:40-14:00** **Vakha Rasumov**
Chechen State University
The Image of the Ideal Hero in Chechen Heroic-Epic Songs III
- 14:00-14:20** **Zairat Kumakhova**
Kabardino-Balkarian State University
Feminine Archetypes in the Heroic Epic “Narts”
- 14:20-14:40** **Lela Chotalishvili**
Tbilisi State University
The Medea Complex — Transformation of an Ancient Figure
- 14:40-15:00** **Maret Kilabova**
Chechen State Pedagogical University
Native Language as a Cultural Heritage in Musa Beksultanov’s Creative Work
- 15:00-15:20** **Gilani Daudov**
Chechen State Pedagogical University
The Theme of Humanity and Humaneness in the Works of Shaikhi Arsanukayev
- 15:20-15:40** **B r e a k**
- 15:40-16:00** **Zeinab Kikvidze**
Akaki Tsereteli State University (Kutaisi, Georgia)
The Folklore Archetype of a Kipchak and Ambivalent Literary Paradigms

- 16:00-16:20** **Bariyat Khazuyeva**
Chechen State Pedagogical University
Constants of Artistic Understanding of Images of Nature in the Lyrics of the Chechen Poet Shaid Rashidov
- 16:20-16:40** **Makka Ismailova**
Chechen State Pedagogical University
The Concepts of Duty and Honor in the Novel “At The Dawn, When The Stars Go Out” by M. Akhmadov
- 16:40-17:00** **Salambek Aliyev**
literary and artistic journal “Vaynakh” (Grozny)
Return of Sheikh Mansur
- 17:00-17:20** **Luiza Israilova**
Chechen Language Institute
Phraseological and Occasional Comparisons in the Creative Works of Musa Beksultanov
- 17:20-17:40** **Lidia Dovletkireyeva**
Chechen State University
Existential Problems in Modern Chechen Anti-War Prose
- 17:40-18:00** **Tsitsino Gabeskiria**
Tbilisi State University
Anaklia Festival (Small Lyrical Sketch)
- 18:00-18:20** **S u m m i n g U p**

Section III

HISTORY

Auditorium 212

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Joni Kvitsiani, Zareta Soblirova**

- 13:00-13:20** **Patimat Ibrahimova**
Dagestan State University
Private-Peasant Form of Land Ownership in Dagestan
- 13:20-13:40** **Sharafutdin Magaramov**
Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre
Georgians on the Western Shores of the Caspian Sea in 1720s-1730s
- 13:40-14:00** **Mohd Yacoub Khawaj**
Center for Circassian Studies and Research (Jordan)
Circassians in Jordan: Contribution to the Country and to Preservation of their Culture and Language
- 14:00-14:20** **Davit Tinikashvili**
Caucasus University (Tbilisi)
Erastianism in Georgia and its Fate in the context of the Christian East
- 14:20-14:40** **Lubov Solovyova**
Institute of Ethnology and Anthropology of Russian Academy of Sciences
Customs of “Antiquity” and the Attitude of the Russian State towards Them in the South Caucasus Region (Based on Archival Materials of the 19th Century)
- 14:40-15:00** **Takhmina Jabayeva**
Dagestan State University
The Endirey Feudal Domain of Dagestan: History of Formation and Relations With the Russian Authorities
- 15:00-15:20** **Break**
- 15:20-15:40** **Ana Managadze**
Tbilisi State University
Historiography of the Caucasian War

- 15:40-16:00** **Evgeniya Goryushina**
*International Research and Education Centre for Comprehensive
European and International Studies*
Mnemonic Security of Modern Georgia: from Nostalgia to Oblivion?
- 16:00-16:20** **Iuri Sulaberidze**
Tbilisi State University
Caucasian Politics of Iran at the Modern Stage
- 16:20-16:40** **Zareta Soblirova**
Kabardino-Balkarian State University
The Formation and Development of the Soviet Press in Kabardino-Balkaria
- 16:40-17:00** **Nino Popiashvili**
Tbilisi State University
Education Issues in Gali District and Akhalgori
- 17:00-17:20** **Joni Kvitsiani**
Tbilisi State University
Georgia: the Role of Medieval Cities in the Development of Secular Culture
- 17:20-17:40** **Tamara Nemchinova**
Saint Petersburg State University
Philosophy of the Other: Me *and* You or Me *or* You? (Buber *and* Levinas or
Buber *or* Levinas?)
- 17:40-18:00** **Summing Up**

Section IV

STUDENTS' RESEARCH

Auditorium 115

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Elvira Aslanova, Sarah Nesher**

- 13:00-13:20** **Tadeusz Stawujak**
University of Warsaw
Historiography of Shida Kartli — South Ossetia; the Historical Dispute
About the Territory between Georgians and Ossetians
- 13:20-13:40** **Ekaterine Mebaghishvili**
Tbilisi State University
Elguja Tsintsadze
Tbilisi State University
Scientific Supervisor: Thea Gigitashvili
Turkey's Strategic Partnership in the South Caucasus
- 13:40-14:00** **Giorgi Omsarashvili**
Tbilisi State University
Scientific Supervisor: Assoc. Prof. Joni Kvitsiani
Political Islam as One of the Ideological Foundations of the Liberation
Struggle in the North Caucasus
- 14:00-14:20** **Mariam Bezhitashvili**
Tbilisi State University
Scientific Supervisors: Prof. Mariam Chkhartishvili, Prof. Merab Chukhua
The Perspective of Becoming a Civil Nation in the North Caucasus in the
Light of Post-Soviet Civil Activism Research: Ingushetia, Chechnya,
Dagestan
- 14:20-14:40** **Said Razakhanov**
Dagestan State University
Scientific Supervisor: Ruslan Seferbekov
Transformation of the Lezgi Housing in Modern Times in Dagestan
- 14:40-15:00** **Lizi Muradashvili**
Tbilisi State University
Nino Dzamnashvili
Tbilisi State University
Perikhan Sofiyeva — the World's First Female Muslim Member of
Parliament from Georgia

- 15:00-15:20** **B r e a k**
- 15:20-15:40** **Aleksandre Nuralidze**
Tbilisi State University
Scientific Supervisor: Prof. Dali Kandelaki
 V. I. Dal's Information About the North Caucasians
- 15:40-16:00** **Mariam Sulikashvili**
Tbilisi State University
Scientific Supervisor: Assoc. Prof. Khvtiso Mamisimedishvili
 The Poem "The Captive of Khevsuri" by Aslan Kuazo
- 16:00-16:20** **Sarah Neshet**
Berlitz Language School (Jerusalem)
Scientific Supervisor: Svetlana Mahmudova
 Ancient Hebrew-Caucasian Lexical Relations
- 16:20-16:40** **Elvira Aslanova**
Tbilisi State University
 Some Phonetic Features of the Dialects of the Azerbaijani Language Spread in Georgia
- 16:40-17:00** **Zarema Abdurahmanova**
Dagestan State University
Scientific Supervisor: Prof. Musa Bagomedov
 Anthroponyms of the Dargwa Language in the Linguocultural Context
- 17:00-17:20** **Jianfeng Li**
Tbilisi State University
Scientific Supervisor: Assoc. Prof. Rusudan Asatiani
 Analysis of the Language Influence of Empires on Georgia
- 17:20-17:40** **Thea Gigitashvili**
Tbilisi State University
 Chechen Language Functioning Issues in Georgia
- 17:40-18:00** **Ketevan Saqevashvili**
Tbilisi State University
Scientific Supervisor: Prof. Merab Chukhua
 Iberian Script and Its Place among the World's Writing Systems
- 18:00-18:20** **S u m m i n g U p**

OCTOBER 18, WEDNESDAY

Section I

LINGUISTICS

Auditorium 202

ZOOM ID 705 732 7817 / [🔒 jW70js](#)

GTM+4

Chairs: **Damana Melikishvili, Mariza Ibrahimova**

- 10:00-10:20** **Marine Aleksidze**
Tbilisi State University
Polypredicate Constructions with Temporal Relations in Russian and Georgian
- 10:20-10:40** **Alexander Rostovtsev-Popiel**
Mainz University
Bivalent Verbs in Kartvelian: an Insight from a Typological Database of Bivalent Constructions
- 10:40-11:00** **Damana Melikishvili**
Tbilisi State University
Morphosyntactic System of the Georgian Verb (Scheme of the Grammatical (Morphosyntactic) System of the Georgian Verb)
- 11:00-11:20** **Nino Rukhadze**
Tbilisi State University
Some Issues of the Verb Paradigm in the Udi Language
- 11:20-11:40** **Sabina Khanbalayeva**
Moscow State Institute of International Relations
Problems of Studying Modality and Grammatical Mood in the Lezgi Language
- 11:40-12:00** **Sophiko Tchaava**
Tbilisi State University
Towards the History of the Foundation of the Chair of Caucasian Languages (according to Archival Materials of 1933-1934)
- 12:00-12:20** **Zaira Badayeva**
H. Ibrahimov Complex Scientific Research Institute (Grozny)

Syntactical Features of a Sentence With Durativ as the Predicate in the Chechen Language

- 12:20-12:40** **Marina Chumakina**
University of Surrey
Ekaterina Lyutikova
Moscow State University
Abundant and Unusual Agreement in Nakh-Dagestania Languages
- 12:40-13:00** **Mezane Konuk**
Université Sorbonne Nouvelle
Antipassive Constructions in Abzakh — a West Circassian Dialect
- 13:00-14:00** **B r e a k**
- 14:00-14:20** **Adam Abdulqadyrov**
Academy of Sciences of the Chechen Republic
Lexico-Semantic Thesaurus of the Chechen Language: Structure and Functional Meaning
- 14:20-14:40** **Mariza Ibrahimova**
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art
On the Unification of the Lexicographic Description of Words with a Decreasing Paradigm of Quantity (on the Material of the Western Lezgi and Shahdag Languages)
- 14:40-15:00** **Khatuna Tumanishvili**
Tbilisi State University
Imaginary Logical Relations in the Context of Bilingual Paroemia Models (on the Example of the Comparative Analysis of Arabic And Georgian Material)
- 15:00-15:20** **S u m m i n g U p**

Section II

ANTHROPOLOGY

TSU Building I, Assembly Hall

Chairs: **Nestan Sulava, Saida Harunova**

- 10:00-10:20** **Aida Amirkhanova**
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art
Some Pre-Wedding Stages in the Modern Wedding Cycle of the Citizens of Dagestan
- 10:20-10:40** **Robert Mobili**
Baku State University
Udi Parish as Heir of the Albanian (Caucasian) Church in Azerbaijan
- 10:40-11:00** **Karina Basirova**
*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*
Native Language as a Mean of Ethno-Cultural Education of Children in Dagestan
- 11:00-11:20** **Nana Gonjilashvili**
Tbilisi State University
Nestan Sulava
Tbilisi State University
Political-Religious and Cultural-Literary Situation in Georgia in the 8th Century in the Context of the Caucasian Space
- 11:20-11:40** **Diana Anphimiadi**
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
Language, Ritual, Dish — Migration Exhibits of Kvemo Kartli
- 11:40-12:00** **Maysarat Musayeva**
Dagestan State Federal Research Centre
Inculcation of Fighter's Qualities in the Traditional Culture of Education of Children in Dagestan
- 12:00-12:20** **Zoya Ramazanova**
*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*
Features of the Formation of Settlements of the Peoples of Dagestan
- 12:20-12:40** **Niko Javakhishvili**
Tbilisi State University

From the History of One of the Examples of the Transformation of
Traditional Clerical Position in the Mountainous of East Georgia into the
Surname

- 12:40-13:00** **Alana Khasiyeva**
Central District Hospital of Alagir (Ossetia)
Therapeutic Dentistry as One of the Leading Directions in the Development
of Medical Science of North Ossetia-Alania in the Context of Achievements
of Georgian Dentists
- 13:00-14:00** **B r e a k**
- 14:00-14:20** **Saida Harunova**
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art
On Beliefs in the “Memory” of the Traditional Art of Weaving among the
Peoples of Dagestan
- 14:20-14:40** **Sapiyat Hasanova**
Dagestan State University
Types of Anthropology of the Caucasus: Study, Diversity, Prospects
- 14:40-15:00** **Mahomedkamil Hajiyev**
Regional Public Organization “Avar Cultural and National Autonomy”
Mahomed Murtazaliyev
Regional Public Organization “Avar Cultural and National Autonomy”
Modern Religious Situation among the Peoples of The Andic Ethno-
Linguistic Community of Dagestan
- 15:00-15:20** **S u m m i n g U p**

Section III

ETHNOLOGY, CULTURE STUDIES, ARCHAEOLOGY

Auditorium 107

Chairs: **Nugzar Antelava, Ruslan Seferbekov**

10:00-10:20 Fatima Gajalova

*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*

The Work of the Master Jeweler Manaba Mahomedova as a Symbol of Intercultural Dialogue Between the Traditions of Dagestan and Georgia

10:20-10:40 Suleyman Demelkhanov

Academy of Sciences of the Chechen Republic

Common Features in the Ancient Religious Beliefs of Chechens and Georgians

10:40-11:00 Muslim Murdalov

Institute of Ethnology and Anthropology of the Russian Academy of Sciences

Ethnic and Social aspects of the Features of Culture and Life, and the Nature of Occupations of the Population of the City of Grozny in 1870-1920

11:00-11:20 Hamzat Atayev

*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*

On the Connections of the Tribes of the North-Eastern Caucasus with the Population of the South Caucasus at the End of the Middle Bronze Age and at The Beginning of the Late Bronze Age

11:20-11:40 Denis Beletski

Independent Researcher (Moscow)

Sultan Isayev

Academy of Sciences of the Chechen Republic

Christian Church of Tsoy-Pede (Tsai-Pkheda) Complex

11:40-12:00 Ahmed Amirov

Multifunctional Centre for Providing State and Municipal Services in the Republic of Dagestan

Khasbat Tilakayeva

Dagestan State University

Modern Agricultural Holidays and Rituals of the Andic Peoples of Dagestan

12:00-12:20 Zulfia Bakarayeva

Association of Masters and Craftsmen «Chechen-Ethno» (Grozny)

Cultural Traditions in Chechen Attire

- 12:20-12:40** **Lars Funch Hansen**
University of Copenhagen
Circassians on Display in Copenhagen's Tivoli Garden in 1900
- 12:40-13:00** **Julietta Meskhidze**
Peter the Great Museum of Anthropology and Ethnography (Saint Petersburg)
Ethnic Symbolism in the Sculpture of Alim Pasht-Khan
- 13:00-14:00** **Break**
- 14:00-14:20** **Ruslan Seferbekov**
*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*
Surkhay Ghalbatsov
*North Caucasus Institute (Branch) of the All-Russian State University of Justice
(Makhachkala)*
Modern Rites of the Life Cycle of the Avars of Gumbet: Funeral Rituals
- 14:20-14:40** **Shahban Hapizov**
*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*
Mahomed Shekhmahomedov
*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*
The Calendar Holiday Otsbay in Written Sources
- 14:40-15:00** **Patimat Petirova**
Institute of Chechen Language
Features of Chechen Belkhi and Some Customs Inherent of Belkhi
- 15:00-15:20** **Aminat Bayramqulova**
Karachay-Cherkessia Research Institute of Humanities
Formation of New Forms of Self-Determination of the Peoples of the North
Caucasus in the Early Years of Soviet Power
- 15:20-15:40** **Nugzar Antelava**
Circassian (Adyghean) Culture Centre
Ethnogenesis and Territorial Settlement Problems of Vaynakhs/Nakhs
- 15:40-16:00** **Summing Up**

Section IV

SOURCE STUDIES, HERALDRY

TSU Building I, Assembly Hall

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Rustam Begeulov, Przemysław Adamczewski**

11:00-11:20 Ramazan Abdulmazhidov

Institute of History, Archaeology and Ethnography

Of Dagestan State Federal Research Centre

Arabic-Language Sources about the Activities of the Georgian Prince

Alexander in Dagestan in the First Quarter of the 19th Century

11:20-11:40 Przemysław Adamczewski

Polish Academy of Sciences

The Battle of Salta in 1847 in the Light of the Memoirs of Mateusz Gralewski

and Karol Kalinowski

11:40-12:00 Muslim Barazbiyev

Kabardino-Balkarian State University

Marital Contacts of the Female Representatives of the Karachay-Balkarian

Aristocratic Urusbiev Family before 1917

12:00-12:20 Rustam Begeulov

Karachay-Cherkessia State University

Letters of Besarion Nizharadze as a Source for the Study of the Karachay-

Balkars

12:20-12:40 Mamuka Gongadze

The State Council of Heraldry at the Parliament of Georgia

Towards the Symbols of Abkhazia

12:40-13:00 Dali Kandelaki

Tbilisi State University

Caucasian Stories of Pyotr Mukhanov: “Trip to Georgia and Karabakh”

13:00-14:00 B r e a k

14:00-14:20 Zeynab Mahomedova

Institute of History, Archaeology and Ethnography

Of Dagestan State Federal Research Centre

Seals and Stamps of Dagestani Arabic-Language Epistolary Sources of the

19th — Early 20th Centuries

14:20-14:40 Mahomedhabib Seferbekov
*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*
A New Source of the History and Ethnography of Dagestan of the Second
Half of the 19th Century: Arthur Cunningham's "Travel in the Eastern
Caucasus..."

14:40-15:00 Rabadan Sultanbekov
Dagestan State Pedagogical University
Correspondence between Umma-Khan Avar and P. Potemkin as a Historical
Source of Russian-Georgian-Dagestani Relations at the End of the 18th
Century

15:00-15:20 Summing Up

OCTOBER 19, THURSDAY

Section I

LINGUISTICS

Auditorium 202

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Manana Bukia, Zaynab Aliyeva**

- 11:00-11:20** **Ayshat Badayeva**
Academy of Sciences of the Chechen Republic
Means of Expressing Optative Meanings in the Chechen Language
- 11:20-11:40** **Manana Bukia**
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
Structural-Semantic Analysis of Several Georgian-Abkhazian Words
- 11:40-12:00** **Zaynab Tajibova**
Dagestan State University of National Economy
Binary Opposition “Good/Bad Mood” in the Mirror of Phraseological Units of the Languages of Different Structures
- 12:00-12:20** **Acherdan Abregov**
Adyghe State University
The Names of the Mole in the Abkhaz-Adyghe Languages: Structural-Semantic, Word-Formation, and Etymological Aspects
- 12:20-12:40** **Jamila Khuchbrova**
Moscow Financial and Industrial University “Synergy“
Ways of Verbalizing Objective Reality through Avar Somatisms **raḳ** “Heart”, **ber** “Eye”, **beḳer** “Head”
- 12:40-13:00** **Zaynab Aliyeva**
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art
Patimat Mahomedaliyeva
North Caucasus Institute (Branch) of the All-Russian State University of Justice (Makhachkala)
Structural-Semantic Regularities of the Lexical-Semantic Group of Words “Dwelling” in Chamal Language
- 13:00-14:00** **Break**

- 14:00-14:20 Tamara Shavlayeva**
Academy of Sciences of the Chechen Republic
On the Issue of Interpretation of the Lexemes “**nax**”, “**naxčij**”, “**noxčij**”
- 14:20-14:40 Idris Bolatbiyev**
Academy of Sciences of the Chechen Republic
On the Interpretation of the Hurri-Urartian Lexeme ***pal-**
- 14:40-15:00 Aba-Bukar Barkinkhoyev**
Caucasian Toponymy in the Cuneiform Documents
- 15:00-15:20 Summing Up**

Section II

LINGUISTICS

Auditorium 107

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Nana Khocholava-Machavariani, Mahomed A. Mahomedov**

- 11:00-11:20** **Nargiz Akhvlediani**
Batumi State University
Diana Akhvlediani
Batumi State University
On the Study of the Toponym “Batumi”
- 11:20-11:40** **Nino Jorbenadze**
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
Iamze Gagua
Tbilisi State University
Nargiz Akhvlediani
Batumi State University
Lela Chotalishvili
Tbilisi State University
Aea/Colchis — to the History of Synonymous Toponyms
- 11:40-12:00** **Mahomed A. Mahomedov**
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art
Dibir-Ali Khazamov
Scientific and Industrial Centre “Dars” (Makhachkala)
To the Etymology of Some Toponyms in the Avar Language Associated with Cult Places
- 12:00-12:20** **Ramazan Magamdarov**
Dagestan State Pedagogical University
Liza Aliyeva
Dagestan State Pedagogical University
Linguistic Features of the Texts of Lezgi Fairy Tales
- 12:20-12:40** **Marine Kakachia**
Sokhumi State University
Ketevan Margiani
Sokhumi State University
Marina Jgharkava
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
Tamila Zviadadze
Sokhumi State University

Foreign Language Vocabulary in the Speech of Internally Displaced People
from Abkhazeti

- 12:40-13:00** **Nana Khocholava-Machavariani**
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
Davit Chelidze
Ilia State University
Prospects of Teaching and Popularizing the Toponymy of Georgia
(Phytotoponyms — Chroniclers of Local Flora)
- 13:00-14:00** **B r e a k**
- 14:00-14:20** **Sayd-Hamzat Ireziyev**
Chechen State University
Contribution of David Imnaishvili to the Development of Chechen
Linguistics
- 14:20-14:40** **Nana Pirtskhalava**
Circassian (Adyghian) Culture Centre
Towards the Origins of the Study of Ibero-Caucasian Languages
- 14:40-15:00** **Fatimet Khuako**
Maykop State Technological University
Components of the Ethno-Colored Linguo-Culture of the Adyges
- 15:00-15:20** **S u m m i n g U p**

Section III

CROSS-DISCIPLINARY LINGUISTIC RESEARCH

Auditorium 206

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Karina Vamling, Vladimir Besolov**

11:00-11:20 **Vahit Akayev**

H. Ibrahimov Complex Scientific Research Institute (Grozny)

Aslambek Akayev

H. Ibrahimov Complex Scientific Research Institute (Grozny)

On the Scientific Contribution of Professor Y. Desheriyev to the Study of the Ethnogenesis of the Nakhs and Their Languages

11:20-11:40 **Vladimir Besolov**

North Caucasus Academic Centre of the International Academy of Architecture (Vladikavkaz)

Indo-Europeanisms in the Language of the Kartvelian Tribes and the Architectural Realities of Eastern Georgia as Determinants of the Process of Their Connections and Contacts with the Northern and Southern Bordering Indo-European Tribes and Peoples (4th/3rd Millennium BC — 2nd Millennium AD)

11:40-12:00 **Karina Vamling**

Malmö University

Manana Kock Kobaidze

Malmö University

Field Study of Language Use among Svanetians in the Late 1990s

12:00-12:20 **Pikria Vardosanidze**

Tbilisi State University

Contemporary Challenges of Language Philosophy (on the Example of Georgia)

12:20-12:40 **Mariam Manjgaladze**

Caucasus University (Tbilisi)

Georgian Language Functioning Issues in the Newspapers “Unity” and “Georgia” (1918-1921)

12:40-13:00 **Mazhid Magdilov**

Dagestan State University

Mahomedkhan Mahomedkhanov

*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*

Legal Aspects of the Problem of Preserving the Ethno-Linguistic Diversity of Dagestan

13:00-14:00 Break

14:00-14:20 Ketevan Margiani

Sokhumi State University

For the Structure of Mediational and Ritualistic Collocations in the Svan Language

14:20-14:40 Sakinat Mahomedova

Dagestan State University

Vocabulary of the Pre-Wedding Rituals of Avars

14:40-15:00 Aza Tikhonova

Adyghe State University

Linguistic and Cultural Proximity of the Hattian and Abkhaz-Adyghe Languages: Ties of Epochs and Times

15:00-15:20 Madina Khalikova

Chechen State Pedagogical University

The Role of Fiction in Preservation and Development of the Native Language

15:20-15:40 Uzlipat Hasanova

Dagestan State University

National and Cultural Vocabulary Associated with Kaitag Embroidery

15:40-16:00 Summing Up

Section IV

PALEOGRAPHY, PHILOLOGY

TSU Building I, Assembly Hall

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Chairs: **Revaz Abashia, Boris Kharsiyev**

- 10:00-10:20** **Peri Rajabova**
Dagestan State Pedagogical University
Sapiyat Hasanova
Dagestan State University
On the Significance of the Paleography of the Caucasus: a Window into the Past through Ancient Writings
- 10:20-10:40** **Gia Kvashilava**
Tbilisi State University
On the Origin and Development of Writing Systems
- 10:40-11:00** **Svetlana Mahmudova**
Moscow State Psychological and Pedagogical University
Historical and Philological Analysis of Some Written Monuments of Caucasian Albania
- 11:00-11:20** **Tariel Sikharulidze**
About Udi-Russian New Testament
- 11:20-11:40** **Mahomedkhan Mahomedkhanov**
*Institute of History, Archaeology and Ethnography
Of Dagestan State Federal Research Centre*
Mazhid Magdilov
Dagestan State University
On the Dynamics of the Functional State of Writing Culture in Soviet Dagestan
- 11:40-12:00** **Anzhela Zhurtova**
Kabardino-Balkarian State University
Creation of National Writing in Kabarda and Balkaria in 1800s-1920s
- 12:00-12:20** **Boris Kharsiyev**
Chakh Akhriyev Ingush Scientific and Research Institute
Soviet Experience of the Merger of the Nation and the Unification of the Alphabets of Neighboring Peoples

16:00-17:00

Summing Up of Sections' Work (TSU Building I, Assembly Hall)

Congress Closing

РЕГЛАМЕНТ

Доклад — 15 мин.

Дискуссия — 5 мин.

Адрес:

Грузия, г. Тбилиси, Проспект Ильи Чавчавадзе №1,
I корпус Тбилисского государственного университета им. Иванэ Джавахишвили

17 ОКТЯБРЯ, ВТОРНИК

09:00-10:00 Регистрация (I кортус ТГУ, фойе актового зала)

ОТКРЫТИЕ КОНГРЕССА (АКТОВЫЙ ЗАЛ)

Пленарное заседание

10:00-10:20 **Вступительное слово** — проф. **Мераб Чухуа**
Глава конгресса,
Руководитель Учебно-научного института кавказоведения ТГУ,
Директор Адыгского (черкесского) культурного центра

10:20-11:00 **Приветствия:**

Джаба Самушиа (Грузия)
Ректор Тбилисского государственного университета им. Иванэ Джавахишвили

Георгий Алибегашвили (Грузия)
Председатель Департамента государственного языка Грузии

Исхак Мола (Иордания)
Черкесский общественный деятель

Нана Гаприндашвили (Грузия)
Декан Факультета гуманитарных наук Тбилисского
государственного университета им. Иванэ Джавахишвили

Нана Мачавариани (Грузия)
Директор Института языкознания им. Арнольда Чикобава ТГУ

Андро Бедукадзе (Грузия)
Директор Государственного музея Ильи Чавчавадзе в Сагурамо

Джони Квициани (Грузия)
Руководитель Кафедры истории народов Кавказа
Учебно-научного института кавказоведения ТГУ

Карина Вамлинг (Швеция)
Профессор Университета Мальмё

Ларс Функ Хансен (Дания)
Профессор Копенгагенского университета

Пшемислав Адамчевский (Польша)
Профессор Института политических исследований
Польской академии наук

Владимир Бесолов (Осетия)
Профессор и член-корреспондент Северо-Кавказского
Академического центра Международной Академии архитектуры

Заират Кумахова (Кабардино-Балкария)
Доцент Кабардино-Балкарского государственного университета

Борис Харсиев (Ingushetia)
Ведущий научный сотрудник Ингушского научно-
исследовательского института гуманитарных наук

Рустам Бегеулов (Карачаево-Черкессия)
Профессор Карачаево-Черкесского государственного университета

Магомед А. Магомедов (Дагестан)
Институт языка, литературы и искусства им. Гамзата Цадасы ДНЦ
РАН

Сайд-Хамзат Ирезиев (Чечня)
Заведующий Кафедрой чеченской филологии Чеченского
государственного университета

Оливер Райснер (Германия)
Профессор европейских и кавказских исследований

11:00-11:20 Показ фильма Н. Ахалаиа и С. Чаава
«Кавказоведение: история, современность, будущее»

11:20-11:40 **Мераб Чухуа**
Доклад «Об отношениях между праязыком и протокультурами
(палеокавказские данные)»

12:00-13:00 **Перерыв**

Секция I

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

I корпус ТГУ, актовый зал

Председатели:

Нодар Ардотели, Тимур Майсак

- 13:00-13:20** **Нана Мачавариани**
Институт языкознания Арнольда Чикобава
Аффиксоид **-ps** обозначающий категорию женственности в абхазской лексике флоры и фауны
- 13:20-13:40** **Мугума Чеерчиев**
Дагестанский государственный педагогический университет
Сравнительная характеристика согласных в дагестанских языках по месту их образования
- 13:40-14:00** **Аюб Абубакаров**
Чеченский государственный университет
Сайд-Хамзат Ирезиев
Чеченский государственный университет
Изменение дифтонга **ië** в структуре односложных глаголов в чеченском языке
- 14:00-14:20** **Реваз Абашиа**
Тбилисский государственный университет
Некоторые вопросы динамики диахронических изменений морфонологической системы Иберийско-кавказских языков
- 14:20-14:40** **Реваз Чантуриа**
Университет Мальмё
Баскско-картвельские морфосинтаксические параллели
- 14: 40-15:00** **Даниял Магомедов**
Институт языка, литературы и искусства им. Гамзата Цадасы
Образование собирательных, порядковых и дробных имен числительных в аварском языке
- 15:00-15:20** **Нодар Ардотели**
Тбилисский государственный университет
К реконструкции интенсивных сибилянтов в нахско-дагестанских языках
- 15:20-15:40** **Перерыв**

- 15:40-16:00** **Магомед И. Магомедов**
Дагестанский государственный педагогический университет
Особенности образования имен прилагательных в аварском языке
- 16:00-16:20** **Ибрагим Дибиров**
Дагестанский государственный педагогический университет
Семантическая структура и классификация личных местоимений в аварском языке
- 16:20-16:40** **Тимур Майсак**
Институт языкознания Российской академии наук
Императивное междометие ‘на, возьми!’: ареальное распространение в языках Кавказа
- 16:40-17:00** **Айгуль Закирова**
Институт языкознания Российской академии наук
‘То же самое’ в языках Дагестана
- 17:00-17:20** **Дареджан Гардавадзе**
Тбилисский государственный университет
Тинатин Маргвелашвили — исследователь языковых особенностей арабоязычных памятников с Северного Кавказа
- 17:20-17:40** **Нато Ахалаиа**
Тбилисский государственный университет
О морфосемантической функции суффиксов пассивного залога **-у** и **-е** в мегрело-лазском
- 17:40-18:00** **Наира Бепиева**
Тбилисский государственный университет
Василий Абаев и грузинское общество
- 18:00-18:20** **Этер Шенгелиа**
Институт языкознания Арнольда Чикобава
Структурно-семантический анализ идиом с мегрело-лазской основой
coda
- 18:20-18:40** **Подведение итогов**

Секция II

ФОЛЬКЛОРИСТИКА, ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Аудитория 202

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Кетеван Сихарулидзе, Лидия Довлеткиреева**

- 13:00-13:20** **Хвтисо Мамисимедишвили**
Тбилисский государственный университет
Особенности народных текстов, связанных с историческими лицами событиями
- 13:20-13:40** **Кетеван Сихарулидзе**
Тбилисский государственный университет
Отношения божеств и людей по представлениям кавказцев
- 13:40-14:00** **Ваха Расумов**
Чеченский государственный университет
Образ идеального героя в чеченских героико-эпических песнях Илли
- 14:00-14:20** **Заират Кумахова**
Кабардино-Балкарский государственный университет
Женские архетипы в героическом эпосе «Нарты»
- 14:20-14:40** **Лела Чоталишвили**
Тбилисский государственный университет
Комплекс Медеи — трансформация античной фигуры
- 14:40-15:00** **Марет Килабова**
Чеченский государственный педагогический университет
Родной язык как культурное наследие в творчестве Мусы Бексултанова
- 15:00-15:20** **Гилани Даудов**
Чеченский государственный педагогический университет
Тема человечности и гуманности в творчестве Шайхи Арсанукаева
- 15:20-15:40** **Перерыв**
- 15:40-16:00** **Зеинаб Киквидзе**
Государственный университет Акакий Церетели (Кутаиси, Грузия)
Фольклорный архетип кыпчака и амбивалентные литературные парадигмы

- 16:00-16:20** **Барият Хазуева**
Чеченский государственный педагогический университет
Константы художественного осмысления образов природы в лирике чеченского поэта Шаида Рашидова
- 16:20-16:40** **Макка Исмаилова**
Чеченский государственный педагогический университет
Концепты «долг» и «честь» в романе М. Ахмадова «На заре, когда звезды гаснут»
- 16:40-17:00** **Саламбек Алиев**
Литературно-художественный журнал «Вайнах» (Грозный)
Возвращение Шейха Мансура
- 17:00-17:20** **Луиза Исраилова**
Институт чеченского языка
Фразеологические и окказиональные сравнения в творчестве Мусы Бексултанова
- 17:20-17:40** **Лидия Довлеткиреева**
Чеченский государственный университет
Экзистенциальные проблемы в современной чеченской антивоенной прозе
- 17:40-18:00** **Цицино Габескириа**
Тбилисский государственный университет
Фестиваль в Анаклия (Лирическая зарисовка)
- 18:00-18:20** **Подведение итогов**

Секция III
ИСТОРИЯ

Аудитория 212

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Джони Квициани, Зарета Соблирова**

13:00-13:20 Патимат Ибрагимова

Дагестанский государственный университет

Частно-крестьянская форма земельной собственности в Дагестане

13:20-13:40 Шарафутдин Магарамов

Институт истории, археологии и этнографии

Дагестанского федерального исследовательского центра

Грузины на западных берегах Каспийского моря в 20-30-е гг. XVIII в.

13:40-14:00 Можд Якуб Хавадж

Центр черкесских исследований (Иордания)

Черкесы в Иордании: вклад в развитие страны и сохранение ее культуры и языка

14:00-14:20 Давид Тиникашвили

Кавказский университет (Тбилиси)

Эрастианство в Грузии и его судьба в контексте христианского Востока

14:20-14:40 Любовь Соловьева

Институт этнологии и антропологии Российской академии наук

Обычаи «древней старины» и отношение к ним российского государства в регионе Южного Кавказа (по архивным материалам XIX века)

14:40-15:00 Тахмина Джабаева

Дагестанский государственный университет

Эндиреевское феодальное владение Дагестана: история образования и взаимоотношений с русской властью

15:00-15:20 П е р е р ы в

15:20-15:40 Анна Манагадзе

Тбилисский государственный университет

Историография Кавказской войны

- 15:40-16:00** **Евгения Горюшина**
Международный научно-образовательный Центр комплексных европейских и международных исследований (Москва)
Мнемоническая безопасность современной Грузии: от ностальгии к забвению?
- 16:00-16:20** **Юрий Сулаберидзе**
Тбилисский государственный университет
Кавказская политика Ирана на современном этапе
- 16:20-16:40** **Зарета Соблирова**
Кабардино-Балкарский государственный университет
Становление и развитие советской печати в Кабардино-Балкарии
- 16:40-17:00** **Нино Попиашвили**
Тбилисский государственный университет
Вопросы образования в Гальском районе и Ахалгори
- 17:00-17:20** **Джони Квициани**
Тбилисский государственный университет
Грузия: роль средневековых городов в развитии светской культуры
- 17:20-17:40** **Тамара Немчинова**
Санкт-Петербургский государственный университет
Философия Другого: Я и Ты или Я или Ты? (Бубер и Левинас или Бубер или Левинас?)
- 17:40-18:00** **Подведение итогов**

Секция IV

СТУДЕНЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

Аудитория 115

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Эльвира Асланова, Сара Нешер**

13:00-13:20 **Тадеуш Ставуяк**
Варшавский университет
Историография Шида Картли — Южная Осетия; исторический спор о территории между грузинами и осетинами

13:20-13:40 **Екатерина Мебагишвили**
Тбилисский государственный университет
Элгуджа Цинцадзе
Тбилисский государственный университет
Научный руководитель: Теа Гигиташвили
Стратегическое партнерство Турции на Южном Кавказе

13:40-14:00 **Георгий Омсарашвили**
Тбилисский государственный университет
Научный руководитель: Assoc. Prof. Joni Kvitsiani
Политический ислам как одна из идеологических основ освободительной борьбы на Северном Кавказе

14:00-14:20 **Мариам Бежиташвили**
Тбилисский государственный университет
Научные руководители: проф. Мариам Чхартишвили, проф. Мераб Чухуа
Перспектива становления гражданской нации на Северном Кавказе в свете исследований постсоветского гражданского активизма: Ингушетия, Чечня, Дагестан

14:20-14:40 **Саид Разаханов**
Дагестанский государственный университет
Научный руководитель: Руслан Сефербеков
Трансформация жилища лезгин дагестана в новейшее время

14:40-15:00 **Лизи Мурадашвили**
Тбилисский государственный университет
Нино Дзамнашвили
Тбилисский государственный университет
Перихан Софиева — первая в мире мусульманка-депутат парламента из Грузии

- 15:00-15:20** **Перерыв**
- 15:20-15:40** **Александр Нурализде**
Тбилисский государственный университет
Научный руководитель: проф. Дали Канделаки
Сведения В. И. Дала про северокавказцев
- 15:40-16:00** **Мариам Суликашвили**
Тбилисский государственный университет
Научный руководитель: ассоц. проф. Хетисо Мамисимедишвили
Поэма «Хевсурский пленник» Аслана Куазо
- 16:00-16:20** **Сара Нешер**
Языковая школа Berlitz (Иерусалим)
Научный руководитель: Светлана Махмудова
Древнееврейско-кавказские лексические связи
- 16:20-16:40** **Эльвира Асланова**
Тбилисский государственный университет
Некоторые фонетические особенности диалектов азербайджанского языка, распространенных в Грузии
- 16:40-17:00** **Зарема Абдурахманова**
Дагестанский государственный университет
Научный руководитель: проф. Муса Багомедов
Антропонимы даргинского языка в лингвокультурологическом контексте
- 17:00-17:20** **Джянфенг Ли**
Тбилисский государственный университет
Научный руководитель: ассоц. проф. Русудан Асатиани
Анализ языкового влияния империй на Грузию
- 17:20-17:40** **Тея Гигиташвили**
Тбилисский государственный университет
Некоторые вопросы функционирования чеченского языка в Грузии
- 17:40-18:00** **Кетеван Сакеварашвили**
Тбилисский государственный университет
Научный руководитель: проф. Мераб Чухуа
Иберийское письмо и его место среди письменностей мира
- 18:00-18:20** **Подведение итогов**

18 ОКТЯБРЯ, СРЕДА

Секция I

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Аудитория 202

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Дамана Меликишвили, Мариза Ибрагимова**

- 10:00-10:20** **Марине Алексидзе**
Тбилисский государственный университет
Полипредикатные конструкции с временными отношениями в русском и грузинском языках
- 10:20-10:40** **Александр Ростовцев-Попель**
Майнцский университет
Двухвалентные глаголы в картвельском: информация из типологической базы данных двухвалентных конструкций
- 10:40-11:00** **Дамана Меликишвили**
Тбилисский государственный университет
Морфосинтаксическая система грузинского глагола
- 11:00-11:20** **Нино Рухадзе**
Тбилисский государственный университет
Некоторые вопросы глагольной парадигмы в удийском языке
- 11:20-11:40** **Сабина Ханбалаева**
Московский государственный институт международных отношений
Проблемы изучения модальности и наклонения в лезгинском языке
- 11:40-12:00** **Софико Чаава**
Тбилисский государственный университет
К истории создания Кафедры кавказских языков (по архивным материалам 1933-1934 годов)
- 12:00-12:20** **Заира Бадаева**
Комплексный научно-исследовательский институт им. Х. И. Ибрагимова (Грозный)
Синтаксические особенности предложения с дуративом в качестве сказуемого в чеченском языке

- 12:20-12:40** **Марина Чумакина**
Университет Суррея
Екатерина Лютикова
Московский государственный университет
Распространенное и необычное согласование в нахско-дагестанских языках
- 12:40-13:00** **Мезане Конук**
Университет Новой Сорбонны
Антипассивные конструкции в абдзахском — западно-черкесском диалекте
- 13:00-13:20** **Перерыв**
- 14:00-14:20** **Адам Абдулкадыров**
Академия наук Чеченской Республики
Лексико-семантический тезаурус чеченского языка: структура и функциональное значение
- 14:20-14:40** **Мариза Ибрагимова**
Институт языка, литературы и искусства им. Гамзата Цадасы
Об унификации лексикографического описания слов с ущербной парадигмой числа (на материале западнолезгинских и шахдагских языков)
- 14:40-15:00** **Хатуна Туманишвили**
Тбилисский государственный университет
Воображаемые логические отношения в контексте моделей билингвальной паремии (на примере сравнительного анализа арабского и грузинского материала)
- 15:00-15:20** **Подведение итогов**

Секция II

АНТРОПОЛОГИЯ

I корпус ТГУ, актовый зал

Председатели: **Нестан Сулава, Саида Гарунова**

- 10:00-10:20** **Аида Амирханова**
Институт языка, литературы и искусства им. Гамзата Цадасы
Некоторые предсвадебные этапы в современном свадебном цикле горожан Дагестана
- 10:20-10:40** **Роберт Мобили**
Бакинский государственный университет
Удинская паства как наследники албанской (кавказской) церкви в Азербайджане
- 10:40-11:00** **Карина Басирова**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Родной язык как средство этнокультурного воспитания детей в Дагестане
- 11:00-11:20** **Нана Гонджилашвили**
Тбилисский государственный университет
Нестан Сулава
Тбилисский государственный университет
Политико-религиозная и культурно-литературная ситуация Грузии VIII века в контексте кавказского пространства
- 11:20-11:40** **Диана Анфимиади**
Институт языкознания им. Арнольда Чикобава
Язык, ритуал, блюдо — миграционные наглядности Квемо Картли
- 11:40-12:00** **Майсарат Мусаева**
Дагестанский федеральный исследовательский центр
Привитие бойцовских качеств в традиционной культуре воспитания детей в Дагестане
- 12:00-12:20** **Зоя Рамазанова**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Особенности формирования поселений народов Дагестана

- 12:20-12:40** **Нико Джавахишвили**
Тбилисский государственный университет
Из истории одного примера преобразования в фамилию традиционной культовой должности, существовавшей в горной части Восточной Грузии
- 12:40-13:00** **Алана Хасиева**
Алагирская центральная районная больница
Терапевтическая стоматология как одно из ведущих направлений развития медицинской науки Северной Осетии-Алании в контексте достижений стоматологов Грузии
- 13:00-14:00** **Перерыв**
- 14:00-14:20** **Саида Гарунова**
Институт языка, литературы и искусства им. Гамзата Цадасы
О верованиях в «памяти» традиционного искусства ткачества у народов Дагестана
- 14:20-14:40** **Сапийт Гасанова**
Дагестанский государственный университет
Виды антропологии Кавказа: изучение, разнообразие, перспективы
- 14:40-15:00** **Магомедкамиль Гаджиев**
Региональная общественная организация «Аварская культурно-национальная автономия» (Махачкала)
Магомед Муртазалиев
Региональная общественная организация «Аварская культурно-национальная автономия» (Махачкала)
Современная религиозная ситуация у народностей андийской этноязыковой общности Дагестана
- 15:00-15:20** **Подведение итогов**

Секция III

ЭТНОЛОГИЯ, КУЛЬТУРОЛОГИЯ, АРХЕОЛОГИЯ

Аудитория 107

Председатели: **Нугзар Антелава, Руслан Сефербеков**

- 10:00-10:20** **Фатима Гаджалова**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Творчество мастера-ювелира Манабы Магомедовой как символ
межкультурного диалога традиций Дагестана и Грузии
- 10:20-10:40** **Сулейман Демелханов**
Академия наук Чеченской Республики
Общие черты в древнейших религиозных верованиях чеченцев и грузин
- 10:40-11:00** **Муслим Мурдалов**
Институт этнологии и антропологии Российской академии наук
Этнические и социальные аспекты особенностей культуры и быта,
характера занятий населения города Грозный в период 1870-1920 годы
- 11:00-11:20** **Гамзат Атаев**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
О связях племен Северо-Восточного Кавказа с населением Южного
Кавказа в конце эпохи средней и в начале эпохи поздней бронзы
- 11:20-11:40** **Денис Белецкий**
независимый исследователь (Москва)
Султан Исаев
Академия наук Чеченской Республики
Христианская церковь комплекса Цой-Педе
- 11:40-12:00** **Ахмед Амиров**
Многофункциональный центр предоставления
государственных и муниципальных услуг в Республике Дагестан
Хасбат Тилакаева
Дагестанский государственный университет
Современные земледельческие праздники и обряды андийских
народностей Дагестана
- 12:00-12:20** **Зульфия Бакараева**
Ассоциация мастеров и ремесленников «Чечен-Этно» (Грозный)
Культурные традиции в чеченской одежде

- 12:20-12:40** **Ларс Функ Хансен**
Копенгагенский университет
Черкесы на выставке в парке Тиволи в Копенгагене в 1900 году
- 12:40-13:00** **Джюльетта Месхидзе**
Музей антропологии и этнографии им. Петра Великого
Этническая символика в скульптуре Алим Пашт-Хана
- 13:00-14:00** **Перерыв**
- 14:00-14:20** **Руслан Сефербеков**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Сурхай Галбацов
Северо-Кавказский институт (филиал) Всероссийского государственного университета юстиции (Махачкала)
Современные обряды жизненного цикла у аварцев Гумбета: похоронно-поминальные ритуалы
- 14:20-14:40** **Шахбан Хапизов**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Магомед Шехмагомедов
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Календарный праздник Оцбай по письменным источникам
- 14:40-15:00** **Петимат Петирова**
Институт чеченского языка
Особенности чеченских Белхи и некоторые обычаи, присущие чеченским Белхи
- 15:00-15:20** **Аминат Байрамкулова**
Карачаево-Черкесский институт гуманитарных исследований
Формирование новых форм самоопределения народов Северного Кавказа в первые годы советской власти
- 15:20-15:40** **Нугзар Антелава**
Черкесский (адыгский) культурный центр
Этногенез и проблемы территориального расселения вайнахов/нахов
- 15:40-16:00** **Подведение итогов**

Секция IV

ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ, ГЕРАЛЬДИКА

I корпус ТГУ, фойе актового зала

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Рустам Бегеулов, Пшемыслав Адамчевский**

- 11:00-11:20** **Рамазан Абдулмажидов**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Арабоязычные источники о деятельности грузинского царевича Александра в Дагестане в первой четверти XIX в.
- 11:20-11:40** **Пшемыслав Адамчевский**
Польская академия наук
Салтинское сражение в 1847 году в свете воспоминаний Матеуша Гралевского и Кароля Калиновского
- 11:40-12:00** **Муслим Баразбиев**
Кабардино-Балкарский государственный университет
Брачные контакты представительниц карачаево-балкарского аристократического рода Урусбиевых до 1917 года
- 12:00-12:20** **Рустам Бегеулов**
Карачаево-Черкесский государственный университет
Письма Б. Нижарадзе как источник по изучению карачаево-балкарцев
- 12:20-12:40** **Мамука Гонгадзе**
Государственный совет геральдики при Парламенте Грузии
К символам Абхазии
- 12:40-13:00** **Дали Канделаки**
Тбилисский государственный университет
Кавказские истории Петра Муханова: «Поездка в Грузию и Карабах»
- 13:00-14:00** **Перерыв**
- 14:00-14:20** **Зейнаб Магомедова**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Печати и штампы дагестанских арабоязычных эпистолярных источников XIX — начала XX вв.

- 14:20-14:40 Магомедхабиб Сефербеков**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Новый источник по истории и этнографии Дагестана второй половины XIX века: Артур Канингейм «Путешествия по Восточному Кавказу...»
- 14:40-15:00 Рабадан Султанбеков**
Дагестанский государственный педагогический университет
Переписка Умма-хана аварского и П. С. Потемкина как исторический источник русско-грузино-дагестанских взаимоотношений в конце XVIII века
- 15:00-15:20 Подведение итогов**

19 ОКТЯБРЯ, ЧЕТВЕРГ

Секция I

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Аудитория 202

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Манана Букиа, Зайнаб Алиева**

- 11:00-11:20** **Айшат Бадаева**
Академия наук Чеченской Республики
Средства выражения оптативных значений в чеченском языке
- 11:20-11:40** **Манана Букиа**
Институт языкознания им. Арнольда Чикобава
Структурно-этимологический анализ некоторых грузино-абхазских слов
- 11:40-12:00** **Зайнаб Таджибова**
Дагестанский государственный университет народного хозяйства
Бинарная оппозиция «хорошее/плохое настроение» в зеркале фразеологизмов разноструктурных языков
- 12:00-12:20** **Ачердан Абрегов**
Адыгейский государственный университет
Названия крота в абхазо-адыгских языках: структурно-семантический и словообразовательно-этимологический аспекты
- 12:20-12:40** **Джамиля Хучбарова**
Московский финансово-промышленный университет «Синергия»
Способы вербализации объективной реальности посредством аварских соматизмов *ракI* «сердце», *бер* «глаз», *бетIер* «голова»
- 12:40-13:00** **Зайнаб Алиева**
Институт языка, литературы и искусства им. Гамзата Цадасы
Патимат Магомедалиева
Северо-Кавказский институт (филиал) Всероссийского государственного университета юстиции (Махачкала)
Структурно-семантические закономерности лексико-семантической группы слов «жилище» в чамалинском языке
- 13:00-14:00** **Перерыв**

- 14:00-14:20** **Тамара Шавлаева**
Академия наук Чеченской Республики
К вопросу толкования лексем «нах», «нахчий», «нохчий»
- 14:20-14:40** **Идрис Булатбиев**
Академия наук Чеченской Республики
К вопросу толкования хуррито-урартской лексемы *pal-
- 14:40-15:00** **Аба-Букар Баркинхоев**
Кавказская топонимика в клинописных документах
- 15:00-15:20** **Подведение итогов**

Секция II
ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Аудитория 107

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Нана Хочолава-Мачавариани, Магомед А. Магомедов**

11:00-11:20 Наргиз Ахвледиани

Батумский государственный университет

Диана Ахвледиани

Батумский государственный университет

К исследованию топонима «Батуми»

11:20-11:40 Нино Джорбенадзе

Институт языкознания им. Арнольда Чикобава

Иамзе Гагуа

Тбилисский государственный университет

Наргиз Ахвледиани

Батумский государственный университет

Лела Чоталишвили

Тбилисский государственный университет

Айя/Колхети — к истории синонимных топонимов

11:40-12:00 Магомед А. Магомедов

Институт языка, литературы и искусства им. Гамзата Цадасы

Дибир-Али Хазамов

Научно-промышленный центр «Дарс» (Махачкала)

Топонимы под названием «часовня» на территории Аварии

12:00-12:20 Рамазан Магамдаров

Дагестанский государственный педагогический университет

Лиза Алиева

Дагестанский государственный педагогический университет

Языковые особенности текста лезгинских сказок

12:20-12:40 Марине Какачиа

Сухумский государственный университет

Кетеван Маргиани

Сухумский государственный университет

Марина Джгаркава

Институт языкознания им. Арнольда Чикобава

Тамила Звиададзе

Сухумский государственный университет

Иноязычная лексика (русизмы) в речи вынужденно переселенцев из Абхазии

- 12:40-13:00** **Нана Хочолова-Мачавариани**
Институт языкознания им. Арнольда Чикобава
Давид Челидзе
Государственный университет Ильи (Тбилиси)
Перспективы преподавания и популяризации топонимики Грузии
(фитотопоним — летописец местной флоры)
- 13:00-14:00** **Перерыв**
- 14:00-14:20** **Сайд-Хамзат Ирезиев**
Чеченский государственный университет
Вклад Давида Сильвестровича Имнайшвили в развитие чеченской
языковедческой науки
- 14:20-14:40** **Нана Пирцхалава**
Черкесский (адыгский) культурный центр
К истокам исследования иберийско-кавказских языков
- 14:40-15:00** **Фатимет Хуако**
Майкопский государственный технологический университет
Компоненты этно-окрашенной лингвокультуры адыгов
- 15:00-15:20** **Подведение итогов**

Секция III

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

Аудитория 206

ZOOM ID 705 732 7817 / jW70js

GTM+4

Председатели: **Карина Вамлинг, Владимир Бесолов**

11:00-11:20 Вахит Акаев

Комплексный научно-исследовательский институт им. Х. И. Ибрагимова (Грозный)

Асламбек Акаев

Комплексный научно-исследовательский институт им. Х. И. Ибрагимова (Грозный)

О научном вкладе профессора Ю. Д. Дешериева в исследование этногенеза нахов и их языков

11:20-11:40 Владимир Бесолов

Северо-Кавказский академический центр Международной академии архитектуры (Владикавказ)

Индоевропеизмы в языке картвельских племен и архитектурные реалии Восточной Грузии как определители процесса их связей и контактов с северными и южными пограничными индоевропейскими племенами и народами (IV/III тыс. до н. э. — II тыс. н. э.)

11:40-12:00 Карина Вамлинг

Университет Мальмё

Манана Кок Кобаидзе

Университет Мальмё

Полевое исследование использования языка среди сванов в конце 1990-х гг.

12:00-12:20 Пикрия Вардосанидзе

Тбилисский государственный университет

Современные вызовы философии языка (на примере Грузии)

12:20-12:40 Мариам Манджгаладзе

Кавказский университет (Тбилиси)

Вопросы функционирования грузинского языка в газетах «Эртоба» («Единство») и «Сакартвело» («Грузия») (1918-1921 гг.)

12:40-13:00 Мажид Магдилов

Дагестанский государственный университет

Магомедхан Магомедханов

Институт истории, археологии и этнографии

Дагестанского федерального исследовательского центра

Правовые аспекты проблемы сохранения этноязыкового многообразия
Дагестана

13:00-14:00 **Перерыв**

14:00-14:20 **Кетеван Маргинаи**

Сухумский государственный университет

К структуре медиативных ритуалистических коллокаций в сванском языке

14:20-14:40 **Сакинат Магомедова**

Дагестанский государственный университет

Лексика предсвадебного обряда аварцев

14:40-15:00 **Аза Тихонова**

Адыгейский государственный университет

Лингвокультурные общности хаттского и абхазо-адыгских языков: связь эпох и времен

15:00-15:20 **Мадина Халикова**

Чеченский государственный педагогический университет

Роль художественной литературы в сохранении и развитии родного языка

15:20-15:40 **Узлипат Гасанова**

Дагестанский государственный университет

Национально-культурная лексика, связанная с кайтагской вышивкой

15:40-16:00 **Подведение итогов**

Секция IV

ПАЛЕОГРАФИЯ, ФИЛОЛОГИЯ

I корпус ТГУ, фойе актового зала

ZOOM ID 705 732 7817 / [🔒 jW70js](#)

GTM+4

Председатели: **Реваз Абашиа, Борис Харсиев**

- 10:00-10:20** **Пери Раджабова**
Дагестанский государственный педагогический университет
Сапият Гасанова
Дагестанский государственный университет
О значении палеографии Кавказа: окно в прошлое через древние письма
- 10:20-10:40** **Гиа Квашилава**
Тбилисский государственный университет
О происхождении и развитии систем письма
- 10:40-11:00** **Светлана Махмудова**
Московский государственный психолого-педагогический университет
Историко-филологический анализ некоторых письменных памятников
Кавказской Албании
- 11:00-11:20** **Тариел Сихарулидзе**
Вновь о параллельном удинско-русском тексте Евангелия
- 11:20-11:40** **Магомедхан Магомедханов**
Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра
Мажид Магдилов
Дагестанский государственный университет
О динамике функционального состояния письменной культуры в советском
Дагестане
- 11:40-12:00** **Анжела Журтова**
Кабардино-Балкарский государственный университет
Создание национальной письменности в Кабарде и Балкарии в XIX — 30-х
гг. XX в.
- 12:00-12:20** **Борис Харсиев**
Ингушский научно-исследовательский институт им. Ч. Ахриева
Советский опыт слияние нации и унификации алфавитов соседних народов
- 12:20-12:40** **Подведение итогов**

16:00-17:00

Подведение итогов секционных работ (I корпус ТГУ, актовый зал)

Закрытие конгресса

სამეცნიერო კოლეგია:

რევაზ აბაშია, აჩერდან აბრეგოვი, ფშემისლავ ადამჩევსკი, გიორგი ალიბეგაშვილი, ფატიმათ ალიბეკოვა, ნოდარ არდოტელი, ჰამზათ ათაევი, რუსტამ ბეგეულოვი, ანდრო ბედუკაძე, ნაირა ბეპიევი, ბათირბი ბერსიროვი, ელენა ბესოლოვა, ვლადიმერ ბესოლოვი, მარიამ ბეჟიტაშვილი, მამუკა გონგაძე, სულეიმან დემელხანოვი, კარინა ვამლინგი, სულთან ისაევი, გერდ კარლინგი, ჯონი კვიციანი, ზაირათ კუმახოვა, მარიამ მანჯგალაძე, ნანა მაჭავარიანი, მაჰომედ ა. მაჰომედოვი, მაჰომედხან მაჰომედხანოვი, ოლივერ რაისნერი, ჯაბა სამუშია, რუსლან სეფერბეკოვი, ტარიელ სიხარულიძე, ჯამბულათ უმაროვი, ბერნარ უტიე, ისა ქაძოევი, ვაჟა შენგელია, მერაბ ჩუხუა, ბორის ხარსიევი, ზურაბ ხონელიძე, შაჰზან ჰაფიზოვი, ლარს ფუნქ ჰენსენი

საორგანიზაციო კომიტეტი:

მერაბ ჩუხუა, ნინო რუხაძე, ნათია ფუტყარაძე, ნატო ახალაია, სოფიკო ჭაავა, ქეთევან საყვარაშვილი, გიორგი ომსარაშვილი, ელვირა ასლანოვი, ლევან კოჭლამაზაშვილი

Scientific Collegium:

Revaz Abashia, Acherdan Abregov, Przemysław Adamczewski, Giorgi Alibegashvili, Patimat Alibekova, Nodar Ardoteli, Hamzat Atayev, Andro Bedukadze, Rustam Begeulov, Naira Bepiyeva, Batyrbiy Bersirov, Vladimir Besolov, Elena Besolova, Mariam Bezhitashvili, Gerd Carling, Merab Chukhua, Suleyman Demelkhanov, Mamuka Gongadze, Lars Funch Hansen, Sultan Isayev, Shakhban Khapizov, Boris Kharsiyev, Zurab Khonelidze, Isa Kodzoyev, Zairat Kumakhova, Joni Kvitsiani, Nana Machavariani, Mahomed A. Mahomedov, Mahomedkhan Mahomedkhanov, Mariam Manjgaladze, Bernard Outtier, Oliver Reisner, Jaba Samushia, Ruslan Seferbekov, Vazha Shengelia, Tariel Sikharulidze, Jambulat Umarov, Karina Vamling

Organizing Committee:

Merab Chukhua, Nino Rukhadze, Natia Putkaradze, Nato Akhalaia, Sophiko Tchaava, Ketevan Saqevashvili, Giorgi Omsarashvili, Elvira Aslanova, Levan Kochlamazashvili

Научная коллегия:

Реваз Абашиа, Ачердан Абрегов, Пшемислав Адамчевский, Георгий Алибегашвили, Патимат Алибекова, Нодар Ардотели, Гамзат Атаев, Рустам Бегеулов, Андро Бедукадзе, Наира Бепиева, Батырбий Берсиров, Владимир Бесолов, Елена Бесолова, Мариам Бежиташвили, Карина Вамлинг, Мамука Гонгадзе, Сулейман Демелханов, Султан Исаев, Бернар Итье, Герд Карлинг, Джони Квициани, Иса Кодзоев, Заират Кумахова, Магомед А. Магомедов, Магомедхан Магомедханов, Мариам Манджгаладзе, Нана Мачавариани, Оливер Рейснер, Джаба Самушиа, Руслан Сефербеков, Тариел Сихарулидзе, Джамбулат Умаров, Ларс Функ Хансен, Шахбан Хапизов, Борис Харсиев, Зураб Хонелидзе, Мераб Чухуа, Важа Шенгелиа,

Организационный комитет:

Мераб Чухуа, Нино Рухадзе, Натиа Путкарадзе, Нато Ахалаиа, Софико Чаава, Кетеван Сакеварашвили, Георгий Омсарашвили, Эльвира Асланова, Леван Кочламазашвили

